

Treball de Recerca

LINGUOGÈNESI

COM NEIXEN LES LLENGÜES INVENTADES

雨水龜志

2021-2023

A deis amata Laudandaque

Per a qui el llenguatge no és sinó un art, un camp d'experimentació, un plaer.

A qui veu el llenguatge no com una mera via de comunicació, sinó com un mitjà d'expressió.

“Existeix un tipus especial de bellesa que neix a la llengua, de la llengua i per a la llengua.”

Gaston Bachelard

“Qui no coneix llengües estrangeres no sap res de la seva.”

Johann Wolfgang von Goethe

“Mai no pots entendre una llengua fins que n'entens almenys dues.”

Geoffrey Willans

M'agradaria agrair sincerament als meus dos tutors assignats, perquè m'han estat d'incommensurable ajuda durant l'elaboració d'aquest treball. Dubto que hagués estat capaç d'arribar fins al final sense ells. Sapiguen sense cap mena de dubte que aquest treball és tan meu com vostre.

A més, també vull agrair especialment a dues persones, **Jocelyn** i **José David**, que m'han introduït al meravellós món de l'aprenentatge de llengües, on vaig descobrir la meva passió per les llengües en general. No exagero quan dic que aquestes dues persones han modelat el meu futur.

A més, m'agradaria donar les gràcies a **Graf**, un poliglòt polonès i youtuber. Realment va ser ell qui em va fer descobrir les conllangs. Sé que no hem parlat literalment des del dia que vam tenir la conversa que em vas ensenyar que hi havia moltes altres persones fent conllangs a part de mi, però m'has canviat la vida des de llavors. És gràcies a tu que he trobat algunes de les persones més agradables que he conegut mai, i és gràcies a tu que he passat alguns dels millors moments de la meua vida. No puc agrair-te prou, de veritat.

Finalment, també m'agradaria donar les gràcies a totes les persones que m'han ajudat durant la meua recerca. El que va escriure la primera lletra no és el que va escriure l'última. Aquest treball m'ha vist canviar, descobrir, aprendre, guanyar interès, ampliar els meus coneixements sobre la llengua en conjunt. Cada usuari de Discord amb qui he parlat o que m'ha ajudat d'alguna manera durant l'elaboració d'aquest article, tots els autors de tots els recursos que he utilitzat, des d'articles de la Viquipèdia fins a llocs web tristament desapareguts i gramàtiques senceres d'idiomes que d'altra manera haurien estat impossibles per a mi de capbussar-me i analitzar. Heu fet possible aquest treball.

ABSTRACT

The following paper is focused on the analysis and dissection of a variety of artificial languages in order to illustrate the process of language creation, its diverse branches, as well as some notable examples of constructed languages that have been created over the years. The methodology used in this project consists in thorough research about the inner workings of the various languages showcased and analysed throughout the theoretical part.

The main goal of this research is to test the viability of constructed languages as methods of either interpersonal communication or mass broadcasting of information. For that reason, languages of distinct nature will be showcased in the theoretical part of the paper, whereas in the practical part, a conlang prototype will be created to more profoundly comprehend the series of requirements and processes the creation of a language needs in order for it to become plausible in terms of the aforementioned interpersonal communication and mass broadcasting of information.

The conclusion reached after this investigation is that, indeed, constructed languages are capable of conveying the same information any natural language can. In fact, given the right circumstances, the right amount of skill and dedication from its creator, and enough time, sometimes they can do an even better job at communicating than any natural language could in certain aspects.

Keywords: Conlang, Constructed language, Language creation, Artlang, Engelang, Auxlang, Language, Linguistics, Phonology, Grammar, Folksprak, Interlingua, Toki Pona, Ithkuil, Kēlen, Sindarin, Aura Drégar

El siguiente trabajo se centra en el análisis y disección de una variedad de idiomas artificiales para ilustrar el proceso de creación del lenguaje y sus diversas ramas, así como algunos ejemplos notables de idiomas contruidos que se han creado a lo largo de los años. La metodología utilizada en este proyecto consiste en una investigación exhaustiva sobre el funcionamiento interno de los distintos idiomas expuestos y analizados a lo largo de la parte teórica.

El objetivo principal de esta investigación es probar la viabilidad de los lenguajes contruidos como métodos de comunicación interpersonal o de transmisión masiva de información. Por ello, en la parte teórica del trabajo se mostrarán idiomas contruidos de distinta naturaleza, mientras que en la parte práctica se creará un prototipo de *conlang* con tal de comprender más profundamente los requisitos y procesos que requiere la creación de un lenguaje para que sea plausible en cuanto a comunicación interpersonal y la difusión masiva de información.

La conclusión a la que se llega tras esta investigación es que, efectivamente, los lenguajes contruidos son capaces de transmitir la misma información que cualquier lenguaje natural. De hecho, dadas las circunstancias adecuadas, la cantidad correcta de habilidad y dedicación de su creador, y el tiempo suficiente, en ocasiones pueden hacer un mejor trabajo en comunicar que cualquier lenguaje natural en ciertos aspectos.

Palabras clave: Conlang, Lengua contruida, Creación de lenguaje, Artlang, Engelang, Auxlang, Idioma, Lingüística, Fonología, Gramática, Folksprak, Interlingua, Toki Pona, Ithkuil, Kēlen, Sindarin, Aura Drégar

INDEX

ABSTRACT	6
INDEX	7
INTRODUCCIÓ	9
QUÈ SÓN LES CONLANGS?	11
Llengües auxiliars (Auxiliary languages)	12
I. Folksprak	12
A) Fonologia i ortografia de Folksprak	12
B) Gramàtica Folksprak	14
C) Exemples escrits de Folksprak	17
II. Interlingua	19
A) Fonologia i ortografia d'Interlingua	19
B) Gramàtica d'Interlingua[20]	21
C) Exemples escrits d'Interlingua	24
Llengües dissenyades (Engineered languages)	25
I. Toki Pona	25
A) Fonologia i ortografia de Toki Pona	25
B) Gramàtica de Toki Pona	27
C) Sistema d'escriptura de Toki Pona	30
D) Exemples escrits de Toki Pona	31
II. Ithkuil	32
A) Fonologia i ortografia d'Ithkuil	32
B) Gramàtica d'Ithkuil	36
C) Exemples escrits d'Ithkuil	38
Llengües artístiques (Artistic languages)	38
I. Kēlen	40
A) Fonologia i ortografia de Kēlen	40
B) Gramàtica de Kēlen	42
C) Sistema d'escriptura de Kēlen	44

D) Exemples escrits de Kēlen	45
II. Sindarin	46
A) Fonologia i ortografia de Sindarin	46
B) Gramàtica de Sindarin[39]	48
C) Sistema d'escriptura de Sindarin	56
Exemples escrits de Sindarin	59
DEMOSTRACIÓ CONCEPTUAL	60
I. Introducció a l'idioma	60
II. Fonologia d'Aura Drégar	61
III. Substantius d'Aura Drégar	62
A) Casos gramaticals	62
B) Nombres gramaticals	64
IV. Verbs d'Aura Drégar	66
A) Temps verbals	66
B) Aspectes verbals	68
C) Modes verbals	69
D) Altres conjugacions verbals	71
V. Pronoms d'Aura Drégar	72
VI. Altra gramàtica d'Aura Drégar	74
VII. Sistema d'escriptura d'Aura Drégar	75
VIII. Corpus literari d'Aura Drégar	77
A) Eregara Asmenith	78
B) Sen Ardanaba Róstarir	80
C) Babila Dukat	82
D) Pàgina d'un manga	83
Llibre de text	85
CLOENDA	86
BIBLIOGRAFIA I WEBLIOGRAFIA	88
Sobre les conlangs com a concepte	88
Sobre les conlangs primerenques i llur història	89
Sobre auxlangs modernes	90

Sobre engelanghs modernes	91
Sobre artlanghs modernes	92
Crèdits	94

INTRODUCCIÓ

El llenguatge és el mitjà pel qual la humanitat ha estat capaç de comunicar pensament i intenció, opinió i desig. És un instrument que s'ha desenvolupat durant mil·lennis, sorgit de la interacció natural entre milers de grups ètnics al llarg de la història de la humanitat, creant totes les llengües que la humanitat parla avui, i totes les que en algun moment s'han parlat al llarg de les èpoques de la humanitat.

No obstant això, des del segle XII^[1], hi ha hagut un nombre creixent de persones interessades, dirien alguns, a desafiar el progrés de què és natural. És a dir, hi ha hagut gent que ha creat llenguatge artificialment, ha construït llenguatges. Les llengües creades no de la manera “tradicional” i “natural” s'anomenen “llengües construïdes”, o conlangs^[2] per abreujar-se.

Els primers exemples que podem trobar del que podríem anomenar llengües “antinaturals” serien tant Lingua Ignota, del segle XII, desenvolupada a Alemanya per santa Hildegarda de Bingen^[3], com Bâleybelen^[4], del segle XIV, desenvolupada a l'Imperi Otomà per Muhyi Muhammad Gulshani ibn Fath-Allah ibn Abu Talib, més conegut com a Muhyi Gulshani^[5].

Per trobar exemples més recents, que ens podrien venir al cap a la majoria de nosaltres quan pensem en llengües construïdes, l'Esperanto^[6] és, amb diferència, el llenguatge més omnipresent i estès mai creat. Tal com està ara, té uns dos milions de parlants, amb (com a màxim) uns 2000 d'ells nadius (és a dir, criats per pares que parlen esperanto). L'esperanto és fins ara l'única llengua construïda que mai ha tingut parlants nadius.

Vaig decidir centrar-me en aquest tema principalment perquè em sembla fascinant el mer concepte de crear llenguatge des de zero, el procés que s'emprèn per construir un sistema lògic capaç de comunicar el pensament i la intenció del no-res. Així doncs, vaig decidir mostrar tant el bell art que és la construcció del llenguatge per mitjà de l'anàlisi de llengües inventades, com el meu propi intent de fer conlanging, com s'anomena habitualment l'acte de construir llenguatges.

Amb aquest article vull expressar que les llengües construïdes, encara que la majoria de vegades són inútils a la vida quotidiana, poden ser tan riques i fascinants com les llengües evolucionades de manera natural. Així com prosa i poesia excepcionals s'han escrit en la majoria de llengües naturals, també es poden escriure els millors poemes i novel·les utilitzant un lèxic i una gramàtica construïts. Amb aquesta finalitat, en exposar la meua pròpia conlang, mostraré tant algunes poesies com alguns extractes en prosa, tots dos meus.

Pel que fa a la seva estructura, aquest treball es dividirà principalment en 2 grans apartats, el primer dels quals servirà per a establir tots els coneixements teòrics necessaris per apreciar plenament el segon.

En primer lloc, la part teòrica. En aquesta secció del document, faré el següent:

- 1) Desglossar les conlangs com a concepte citant autors ben versats en l'art que és la construcció del llenguatge, com ara J.R.R. Tolkien, creador de molts idiomes dins del món fictici d'Arda^[7] (més famós per la saga del Senyor dels Anells), o John Quijada, creador d'Ithkuil^[8].
- 2) Expliqueu els tres subtipus principals que apareixen al triangle Gnoli^[9] mostrant exemples notables de cada tipus, entre els quals hi ha Interlingua^[10], que representa la categoria Auxlang^[11] (de l'anglès *Auxiliary Language*, llengua auxiliar), Toki Pona^[12], que representa la categoria Engelang^[13] (de l'anglès *Engineered Language*, llengua dissenyada), o Sindarin^[14], que representa la categoria Artlang^[15] (de l'anglès *Artistic Language*, llengua artística).

Just després de la part teòrica començarà la part pràctica, en la qual presentaré la meua pròpia conlang, Aura Drégar. Desglossaré el funcionament intern de la mateixa mitjançant petites explicacions sobre cada fragment de la llengua, seguides d'exemples en forma de text de mostra acompanyats de glosa i traducció, a més de mostrar poesia i prosa escrites per mi utilitzant aquesta mateixa conlang.

En resum, amb aquest article espero aportar llum i atenció al complex, però fascinant art que és la invenció del llenguatge, mostrant el que és el conlanguing en essència i explicant les històries d'aquells que han construït llenguatges abans que jo, mentre intento experimentar l'essència del conlanguing tractant de fer una de pròpia.

QUÈ SÓN LES CONLANGS?

La paraula conlang ve de l'anglès *Constructed Language*, significant Llenguatge Construït, encara que també s'han anomenat “lengües artificials”, “lengües inventades” o “lengües planificades”. Les conlangs són essencialment idiomes que s'han construït des de la base, en lloc de sorgir de manera natural d'una interacció humana casual i espontània durant molt de temps.

Tot i que hi ha conlangs que tracen els seus orígens molt abans que els que es presentaran en aquest article, personalment vaig considerar que la majoria, si no tots, massa poc documentats, o fins i tot no tan desenvolupats, per mostrar-los aquí com a part del meu corpus teòric.

Tingui's en compte també que, tot i que hi ha centenars d'altres exemples perfectament viables, també n'hi ha hagut d'altres que han estudiat aquesta àrea abans que jo i, en fer-ho, van incloure altres conlangs en els seus treballs de recerca resultants. Un d'aquests exemples és el Treball de Recerca de Mar Corrons Ortiz, “Quan el cinema parla altres lengües: l'art de la invenció lingüística”, publicat dos anys abans d'aquest, que es pot trobar [aquí](#).

Pel que fa a la seva classificació, tot i que es poden classificar en una infinitat de sistemes de classificació diferents, es divideixen en tres grans categories segons el seu principal objectiu i finalitat. Aquests són els llenguatges auxiliars, els llenguatges d'enginyeria i els llenguatges artístics:

Llengües auxiliars (Auxiliary languages)

Sovint escurçats a només auxlangs, són conlangs el propòsit principal dels quals és facilitar la comunicació entre diferents cultures. És especialment remarcable la subcategoria d'auxlangs que formen les Llengües Auxiliars Internacionals (més comunament escurçades a només IALs, o amb menys freqüència a auxlangs internacionals), formada per conlangs l'objectiu principal dels quals és permetre comunicacions globals, més que a escala local.

A més d'elles, totes les altres auxlangs entren dins de la categoria de Llengües Auxiliars Zonals (o ZAL). Hi ha, com el seu nom indica, llengües que no són ni adequades ni destinades a la comunicació internacional, sinó una comunicació local (o zonal), normalment entre persones de la mateixa família lingüística, o almenys d'un mateix *sprachbund* (àrea d'influència lingüística).

I. Folksprak

Un exemple d'auxlang fora de la categoria IAL podria ser Folksprak, creada el 1995 per una comunitat d'Internet, que pretén facilitar la comunicació entre tots els pobles de parla germànica com els alemanys, els suecs, els noruecs o els islandesos. Per abstracció i barreja de llengües germàniques vives i d'alguns dels seus predecessors com l'anglès antic i l'alt alemany antic, aquest conlang inclou ara un lèxic de més d'11.000 paraules^[16], així com algunes traduccions llargues, com el discurs final de la pel·lícula de 1940 El gran dictador de Charlie Chaplin^[17].

A) Fonologia i ortografia de Folksprak

INVENTARI CONSONÀNTIC DE FOLKSPRAK				
	Labial	Coronal	Dorsal	Glotal
Oclusiva	p, b	t, d	k, g	
Nasal	m	n	ŋ	
Fricativa	f, v	s		h
Bategant		r		
Aproximant		l	j	

Taula 1: Inventari consonàntic de Folksprak^[17]

INVENTARI VOCÀLIC DE FOLKSPRAK			
	Posterior	Central	Anterior
Tancada	i, y		u
Mitjana	e, ø		o
Oberta		a	

Taula 2: Inventari vocàlic de Folksprak^[17]

ORTOGREAFIA FOLKSPRAK	
AFI	Folksprak
/ i /	I / i
/ y /	Ü / ü
/ u /	U / u
/ e /	E / e
/ ø /	Ö / ö
/ o /	O / o
/ a /	A / a
/ p /	P / p
/ b /	B / b
/ t /	T / t
/ d /	D / d
/ k /	K / k
/ g /	G / g
/ m /	M / m
/ n /	N / n
/ ŋ /	ng
/ f /	F / f
/ v /	V / v
/ s /	S / s
/ h /	H / h
/ l /	L / l
/ j /	J / j

Taula 3: Ortografia de Folksprak^[17]

B) Gramàtica Folksprak

Ara explicaré breument alguns dels fonaments bàsics de la gramàtica de Folksprak, és a dir, la conjugació verbal bàsica i els modificadors de noms, com ara casos i definitud.

En primer lloc, conjugació verbal. Folksprak distingeix entre 7 formes verbals segons el Folksprak Draft^[17]: Infinitiu, participi actiu, participi passiu, present, passat simple, passat perfecte i futur simple. Poso a la taula l'equivalent a la primera persona del singular en català només per raons d'espai

Conjugació verbal de Folksprak			
Form	Patró de formació	Exemple	Traducció catalana
Infinitiu	-e	Skrive	Escriure
Gerundi	-end	Skrivend	(Estar) Escrivint
Participi	-et	Skrivet	(Haver) Escrit
Present	-Ø	Skriv	Escriu
Passat simple	-(e)de	Skrivde	Escriguí
Passat perfecte	Hav + Participi	Hav skrivet	He escrit
Futur	Skal / Vil + Infinitiu	Skal skrive / Vil skrive	Escriuré
	Verd (conjugat) + Gerundi	Verd skrivend	

Taula 4: Conjugació verbal de Folksprak^[17]

Ara, als modificadors de substantius. Aquí mostraré els articles i casos de Folksprak. Pel que fa als articles, l'article definit es manté igual sense importar les circumstàncies, mentre que els arguments indefinits singulars tenen un pronom dedicat, i els plurals en manquen. Pel que fa als casos, Folksprak (com a anglès) només distingeix entre dos casos nominals, nominatiu i genitiu (tot i que distingeix quatre casos de pronoms, com fa l'alemany).

Articles de Folksprak			
Singular		Plural	
Determinat	Indeterminat	Determinat	Indeterminat
De	En	De	-Ø

Taula 5: Articles de Folksprak^[17]

Casos			
Cas	Patró de formació	Exemple	Traducció catalana
Nominatiu	-Ø (sg) / -er (pl)	Hus (sg) / Huser (pl)	Casa / Cases
Genitiu	-es (sg) / -eres (pl)	Huses (sg) / Huseres (pl)	De la casa / De les cases

Taula 6: Casos de Folksprak^[17]

Finalment, mostraré la taula de pronoms de Folksprak. Tingui's en compte que alguns pronoms no tenen traducció directa al català.

Pronoms comuns de Folksprak			
	Nominatiu	Accusatiu	Datiu
sin / 1r / com	ek ~ jo	mek ~ em	to mek ~ a mi
sin / 2n / com	du ~ tu, vostè	dek ~ et, la, el	to dek ~ et, li
sin / 3r / com	hen ~ ?	hem ~ ?	to hem ~ li
sin / 3r / mas	han ~ ell	ham ~ el	to ham ~ li
sin / 3r / fem	hun ~ ella	hum ~ la	to hum ~ li
sin / 3r / neu	hit ~ ?	hit ~ ?	to hit ~ li
sin / imp / com	man ~ un	man ~ ?	to man ~ li
plu / 1r / com	vi ~ nosaltres	us ~ ens	to us ~ ens
plu / 2n / com	je ~ vosaltres	ju ~ us	to ju ~ us
plu / 3r / com	di ~ ells/elles	dim ~ els/les	to dim ~ els/les
plu / imp / com	maner ~ uns	maner ~ ?	to maner ~ ?

Taula 7: Pronoms comuns de Folksprak^[17]

Pronoms reflexius de Folksprak		
Nominatiu	Accusatiu	Datiu
ek (selv) ~ jo mateix/a	mek (selv) ~ ?	to mek (selv) ~ (a) mi mateix/a
du (selv) ~ tu/vostè mateix/a	dek (selv) ~ ?	to dek (selv) ~ (a) tu/vostè mateix/a
hen selv ~ ?	hen selv, sek ~ ?	to hem selv, to sek ~ ?
han selv ~ ell mateix	han selv, sek ~ ?	to ham selv, to sek ~ (a) ell mateix
hun selv ~ ella mateixa	hen selv, sek ~ ?	to hum selv, to sek ~ (a) ella mateixa
hit selv ~ ?	hit selv, sek ~ ?	to hit selv, to sek ~ ?
man selv ~ un/a mateix/a	man selv, sek ~ ?	to man selv, to sek ~ (a) un/a mateix/a
vi selv ~ nosaltres mateixos/es	us (selv) ~ ?	to us (selv) ~ (a) nosaltres mateixos/es
je selv ~ vosaltres mateixos/es	ju (selv) ~ ?	to ju (selv) ~ (a) vosaltres mateixos/s
di selv ~ ells/elles mateixos/es	dim selv, sek ~ ?	to dim selv, to sek ~ (a) ells/elles mateixos/es
maner selv ~ uns/es mateixos/es	maner selv, sek ~ ?	to maner selv, to sek ~ (a) uns/es mateixos/es

Taula 8: Pronoms reflexius de Folksprak^[17]

Pronoms possessius de Folksprak		
Nominatiu / Accusatiu	Datiu	Genitive
min ~ el/la meu/meva, els/les meus/meves	to min ~ al/a la meu/meva, als/a les meus/meves	av min ~ del/de la meu/meva, dels/de les meus/meves
din ~ el/la teu/teva, els/les teus/teves	to din ~ al/a la teu/teva, als/a les teus/teves	av din ~ del/de la teu/teva, dels/de les teus/teves
hens ~ el/la seu/seva, els/les seus/seves	to hens ~ al/a la seu/seva, als/a les seus/seves	av hens ~ del/de la seu/seva, dels/de les seus/seves
hans ~ el/la seu/seva, els/les seus/seves	to hans ~ al/a la seu/seva, als/a les seus/seves	av hans ~ av hens ~ del/de la seu/seva, dels/de les seus/seves
huns ~ el/la seu/seva, els/les seus/seves	to huns ~ al/a la seu/seva, als/a les seus/seves	av huns ~ av hens ~ del/de la seu/seva, dels/de les seus/seves
hits ~ el/la seu/seva, els/les seus/seves	to hits ~ al/a la seu/seva, als/a les seus/seves	av hits ~ av hens ~ del/de la seu/seva, dels/de les seus/seves
mans ~ el/la/els/les d'un/a	to mans ~ al/a la/als/a les d'un/a	av mans ~ del/de la/dels/de les d'un/a
ur ~ el/la nostre/a, els/les nostres	to ur ~ al/a la nostre/a, als/a les nostres	av ur ~ del/de la nostre/a, dels/de les nostres
jer ~ el/la vostre/a, els/les vostres	to jer ~ al/a la vostre/a, als/a les vostres	av jer ~ del/de la vostre/a, dels/de les vostres
dir ~ el/la d'ell/a, els/les d'ells/es	to dir ~ al/a la d'ell/a, als/a les d'ells/es	av dir ~ del/de la d'ell/a, dels/de les d'ells/es
maners ~ el/la/els/les d'uns/es	to maners ~ al/a la/als/a les d'uns/es	av maners ~ del/de la/dels/de les d'uns/es

Taula 9: Pronoms possessius de Folksprak^[17]

C) Exemples escrits de Folksprak

Aquí mostro alguns exemples de Folksprak escrit, més precisament algunes frases, a més d'un text més extens, aquest essent el primer paràgraf de l'esmenat discurs final a El gran dictador, al costat d'una transcripció fonètica estreta i traducció.

De vulf hav givt en sten to de fogel po fordag.^[17]

[de vulf hav givt en sten to de 'fo.gel po 'for.dag]

El llop donà una pedra a l'ocell ahir.

Vi kan seje de huses vindöger.^[17]

[vi kan 'se.je de 'hu.ses vin.'dø.ger]

Podem veure les finestres de les cases.

Ek hav skrivt en buk^[18]

[ek hav skrivt en buk]

He escrit un llibre

Folksprak ar en sprak, vilk man kan farstad of man ar en sprekar av en Germanisk sprak; ok ef man hav nit lernt hit.^[18]

['folks.prak ar en sprak | vilk man kan far.'state of man ar en sprekar av en ger.'ma.nisk spralk | ok ef man hav nit lernt hit]

El folksprak és una llengua que la gent pot entendre si són parlants d'una llengua germànica, encara que no l'hagin après.

Min onkel grötde de maner for hans hus

[min 'onkel 'grøt.de de 'ma.ner for hans hus]

El meu oncle va saludar els homes davant de casa.

Ek bid fur fargiving, dog ek vil nit are de verlds herskar — ek ar nit solk en man. Ek vil nit beherske er neddrúke et man, instead ek vil helpe de maner alvan on alvar: De judisk, de hejdisk, de farvig, de vit, Vi al skal helpe en de ander fur at vi kan leve inan en beter verld. Vi vil nit hate er farakte us. Dis verld hav rum fur al maner on ur erd ar so rik, at vi al kan ete nog. De levrid kan are so fri on skøn; dog vi hav farlatet de veg.^[17]

[ek bid fur far.'gi.viŋ. dog ek vil nit 'a.re de verlds 'hers.kar — ek ar nit solk en man || Ek vil nit be.'hers.ke er ned.'dry.ke et man | ins.'ted ek vil 'hel.pe de 'ma.ner 'al.van on 'al.var: de 'ju.disk | de 'hej.disk | de 'far.vig | de vit || Vi al skal 'hel.pe en de 'an.der fur at vi kan 'le.ve 'i.nan en 'be.ter verld || Vi vil nit 'ha.te er far.'ta.ke us || Dis verld hav rum fur al 'ma.ner on ur erd ar so rik, at vi al kan 'e.te nog || De 'le.vrid kan are so fri on skøn | dog vi hav far.'la.tet de veg]

Ho sento, però no vull ser emperador. Això no és la meua intenció. No vull governar ni conquerir ningú. M'agradaria ajudar a tothom, si és possible, jueu, gentil, negre, blanc. Tots volem ajudar-nos els uns als altres. Els éssers humans som així. Volem viure de la felicitat dels altres, no de la llur misèria. No ens volem odiar i menysprear els uns als altres. En aquest món, hi ha lloc per a tothom. I la bona terra és rica i pot proveir per a tothom. La forma de vida pot ser lliure i bonica, però hem perdut el camí.

II. Interlingua

D'altra banda, un exemple d'IAL podria ser l'Interlingua, creat entre 1939 i 1951 per l'Associació Internacional de Llengües Auxiliars (o IALA)^[19], que naixé per tal de satisfer la necessitat d'una "IAL adequada" a raó que, als ulls de l'IALA, cap de les IAL existents aleshores estava a l'altura d'aquesta tasca. Interlingua reuneix la major part del seu vocabulari de llengües romàniques, (tot i que inclou un vocabulari clarament estranger com ara samurai i geisha del japonès, o sauna del finès^[10]) fent-lo fàcilment comprensible per a la majoria de la gent d'Europa occidental, sobretot espanyols, portuguesos, francesos i italians.

A) Fonologia i ortografia d'Interlingua

INVENTARI CONSONÀNTIC D'INTERLINGUA				
	Labial	Coronal	Dorsal	Glotal
Oclusiva	p, b	t, d	k, g	
Nasal	m	n		
Fricativa	f, v	s, z	ʃ, ʒ	h
Bategant		r		
Aproximant	w	l	j, (w)	
Africada		ts~tʃ, dʒ		

Taula 10: Inventari consonàntic d'Interlingua^[10]

INVENTARI VOCÀLIC D'INTERLINGUA			
	Posterior	Central	Anterior
Tancada	i		u
Mitjana	e		o
Oberta		a	

Taula 11: Inventari vocàlic d'Interlingua^[10]

ORTOGRAFIA D'INTERLINGUA	
AFI	Interlingua
/ i /	I / i
/ u /	U / u
/ e /	E / e
/ o /	O / o
/ a /	A / a
/ p /	P / p
/ b /	B / b
/ t /	T / t
/ d /	D / d
/ k /	K / k
/ g /	G / g
/ m /	M / m
/ n /	N / n
/ f /	F / f
/ v /	V / v
/ s /	S / s
/ z /	Z / z
/ ʃ /	Sh / sh
/ ʒ~dʒ /	J / j
/ h /	H / h
/ w /	W / w
/ l /	L / l
/ j /	Y / y
/ ts~tʃ /	C / c

Taula 12: Ortografia d'Interlingua^[10]

B) Gramàtica d'Interlingua^[20]

A causa del seu objectiu, ser entenedor per al nombre més gran de persones possible, aquesta llengua no exhibeix certes característiques notables, la majoria presents en moltes llengües d'arreu d'Europa.

Una altra cosa a destacar de la gramàtica d'Interlingua és la seva regularitat majoritàriament consistent. Encara que té certs patrons especials per a les construccions més comunes, així com les formes irregulars dels verbs més comuns, es podria parlar Interlingua d'una manera 100% regular i, així i tot, ser perfectament correcte. Això també s'aplica a l'ordre de les paraules, perquè, llevat d'algunes excepcions, la sintaxi és perfectament rígida i regular. L'exemple més notable d'irregularitat és el patró de formació de preguntes interrogatives, que canvia l'ordre bàsic de les frases del seu SVO predeterminat a VSO.

Ara, havent exposat aquests punts bàsics, presentaré una visió global dels aspectes més bàsics de la gramàtica d'Interlingua, entre els quals hi ha les formes verbals simples, els articles, els pronoms i els modificadors de noms.

Pronoms d'Interlingua						
Forma		Subjecte	Objecte	Reflexiu	Possessiu 1	Possessiu 2
Persona	Gènere					
1SG	-	Io	Me	Me	Mi	Mie
2SG	-	Tu	Te	Te	Tu	Tue
3SG	Masculí	Ille	Le	Se	Su	Sue
	Feminí	Illa	La	Se	Su	Sue
	Neutre	Illo	Lo	Se	Su	Sue
1PL	-	Nos	Nos	Nos	Nostre	Nostre
2PL	-	Vos	Vos	Vos	Vostre	Vostre
3PL	Masculí	Illes	Les	Se	Lor	Lore
	Feminí	Illas	Las	Se	Lor	Lore
	Neutre	Illos	Los	Se	Lor	Lore

Taula 13: Pronoms d'Interlingua^[10]

A continuació, les conjugacions verbals. Els verbs en interlingua són extremadament simples i regulars per disseny, sense algunes formes importants, com el mode subjuntiu o qualsevol mena d'aspecte progressiu diferent. Algunes formes també són exactament les mateixes, per evitar l'ús de massa sufixos. L'exemple més clar d'aquesta pràctica és el fet que el temps present, l'imperatiu i l'aspecte gnòmic, tots tres estan marcats exactament de la mateixa manera. Finalment, aquestes formes verbals existents i diferents de totes les altres, segueixen patrons de formació molt senzills, com ho fan la majoria dels esquemes de derivació al llarg de la llengua. Aquí teniu la llista de totes les conjugacions de verbs simples en interlingua:

Verbs d'Interlingua			
Forma	Patró	Exemple	
Infinitiu	-Ø	Crear	
Temps present	- r	Crear	
Temps imperfet	- r + va	Creavea	
Gerundi	- r + nte/ente	Creante (Audiente)	
Participi	- r + te	Create	
Pretèrit Perfet / Plusquamperfet	haber (auxiliar conjugat) + participi	Haber create	
Futur	Futur simple	+ a	Creara
	Futur compost	va + infinitiu	Va crear
Condicional	Condicional simple	+ ea	Crearea
	Condicional compost	velle + infinitiu	Velle crear
Veü passiva	esser (auxiliar conjugat) + participi (també conjugat)	Esser create, Esseva create, Essera create, Esserea create, Haber essete create,	

Taula 14: Verbs d'Interlingua^[10]

Passant ara amb els substantius, hi ha una característica que manca a l'Interlingua que la distingeix de totes les llengües romàniques en què es basa principalment: manca de gènere gramatical. Això vol dir que els substantius no es classifiquen entre gèneres masculí, femení o neutre. Tanmateix, el gènere es pot marcar opcionalment en paraules que acaben en -o, -e o -tor, en aquest cas, essent aquestes de gènere masculí, es formarien els seus homòlegs femenins (no neutres, donat que no hi ha gènere neutre en aquesta llengua) substituint aquestes terminacions per -a, -essa i -trice, respectivament. Alguns exemples d'aquesta característica són:

- *Amico* ⇒ *Amica*
- *Conte* ⇒ *Contessa*
- *Cantator* ⇒ *Cantatrice*

Seguint la seva tendència de simplicitat, els substantius d'Interlingua formen el seu plural mitjançant la simple sufixació d'un dels dos sufixos, -s o -es, segons si la paraula acaba en vocal o acaba en consonant. Hi ha un cas especial fet principalment per a les paraules manlevades de la llengua francesa, en què, si una paraula acaba en -c, el seu plural es formarà sufixant -hes. Per exemple, la paraula *roc* i el seu plural *roches*. Una altra regla, aquesta vegada principalment a causa dels sistemes de declinació llatins, si algun substantiu acaba en -is, el seu plural serà de la forma -es, un exemple és *Genesis*, i la seva forma plural *Geneses*.

Una altra característica destacable (bé, la seva manca, per ser més precisos), és el cas gramatical. Els substantius interlingua no presenten cap sistema de casos gramaticals. Aquesta decisió de l'IALA sembla òbvia en retrospectiva a causa de l'escassetat de llengües que els presentaven entre les llengües d'origen de les quals van basar Interlingua.

Ara, en els adjectius i adverbis. Aquests es comporten d'una manera encara més regular que els substantius, si això és possible. Sobretot, els adjectius i adverbis en interlingua no mostren cap acord ni cap esquema de declinació. Els seus patrons de terminació també són bastant regulars i predictibles, ja que solen acabar en -e, -l, -n, -r o -c.

El seu grau comparatiu es construeix utilitzant les partícules *plus X que* per al comparatiu de superioritat, *minus X que* per al comparatiu d'inferioritat i *tanto X como* per al comparatiu d'igualtat, on X representa qualsevol adjectiu. El superlatiu, en canvi, es pot formar de dues maneres diferents, la manera regular i la manera "fossilitzada". La forma habitual consisteix a copiar la formació superioritat/inferioritat, restar que i afegir l'article

definit *le* (o *lo* en rares ocasions, més sobre articles més avall). La via fossilitzada es construeix sufixant *-issime* a l'adjectiu.

Finalment, als articles. Interlingua posseeix un total de dos articles (més un tercer, que s'utilitza en rares ocasions i mai és obligatori). Aquests són *le* i *un*, l'article definit i indefinit, respectivament. El tercer article, d'ús marginal i opcional, és *lo*, que és una variant neutra del pronom definit *le*, emprat majoritàriament amb un valor pronominal.

C) Exemples escrits d'Interlingua

Io ha nascite, o dea con le oculos azur, de parentes barbar, inter le bon e virtuose Cimmerios.^[10]

[jo a nas.'ki.te | o 'de.a con le 'o.cu.los a.'zur | de pa.'ren.tes bar.'bar | 'in.ter le bon e vir.tu.'o.se kim.'me.rios]

'Vaig néixer, oh deessa amb els ulls blaus, de relacions bàrbares, entre els bons i virtuoses cimeris.'

Patre nostre, qui es in le celos, que tu nomine sia sanctificate; que tu regno veni; que tu voluntate sia facite como in le celo, etiam super le terra. Da nos hodie nostre pan quotidian, e pardona a nos nostre debitas como etiam nos los pardona a nostre debitores. E non induce nos in tentation, sed libera nos del mal. Amen.^[10]

[pa.tre 'nos.tre | ki es in le 'ke.los | ke tu 'no.mi.ne 'si.a saŋk.ti.fi.'ka.te || ke tu 'reg.no 've.ni || ke tu vo.lun.'ta.te 'si.a 'fa.ci.te 'co.mo in le 'ke.lo | 'e.tiam 'su.per le 'te.r:a || da nos 'o.die 'nos.tre pan quo.'ti.dian | e par.'do.na a nos 'nos.tre 'de.bi.tas 'co.mo 'e.tiam nos los par.'do.na a 'nos.tre de.bi.'to.res || e non in.'du.ke nos in ten.ta.'tion, sed li.'be.ra nos del mal || 'a.men]

Pare nostre, que esteu en el cel: Segui santificat el vostre nom. Vingui a nosaltres el vostre Regne. Faci's la vostra voluntat, així en la terra com es fa en el cel. El nostre pa de cada dia, doneu-nos, Senyor, el dia d'avui. I perdoneu les nostres culpes, així com nosaltres perdonem els nostres deutors. I no permeteu que nosaltres caiguem en la temptació, ans deslliureu-nos de qualsevol mal. Amén.

Llengües dissenyades (Engineered languages)

Sovint escurçats a només *engelangs*, són conlangs que serveixen com a camp de proves per als lingüistes, que sovint experimenten amb el llenguatge i els seus límits, amb el que és possible i el que no. Són el pol oposat a les llengües naturals, sent encara més allunyades d'elles que la resta de classes de conlangs. Dos exemples molt clars d'aquesta intenció de superar els límits són Toki Pona i Ithkuil:

I. Toki Pona

Toki Pona és una llengua dissenyada creada per Sonja Elen Kisa, àlies Sonja Lang o jan Sonja (j minúscula correcta segons les convencions d'escriptura de Toki Pona) l'any 2001, i ha anat evolucionant des d'aleshores, gràcies tant a la mateixa Sonja com a la sempre creixent comunitat de parlants que té, que avui dia és d'una mica menys de 1000 persones segons un cens de Toki Pona de 2021^[21].

El seu objectiu original (que encara es manté) era ser un experiment que intentés respondre a la pregunta "Quant es pot comprimir el llenguatge, sense que perdi la seva capacitat de transmetre significat?". Per aquesta mateixa raó, tot en aquest llenguatge mostra, possiblement no tanta simplicitat, però, sens dubte, minimalisme en una mesura exagerada.

El Toki Pona és una llengua inusual, encara més que altres que es mostren en aquest treball de recerca. Alguns exemples de la seva peculiaritat són: un vocabulari de només 120 paraules^[22] (tot i que avui dia el seu lèxic és de 181 paraules a causa de les addicions de la comunitat al llarg dels anys^[23]), així com l'absència de flexió verbal, l'ús de pronoms invariables, una ortografia que coincideix exactament amb l'alfabet fonètic internacional, a més de no incloure lletres majúscules i un inventari fonètic molt reduït.

A) Fonologia i ortografia de Toki Pona

INVENTARI CONSONÀNTIC DE TOKI PONA			
	Labial	Coronal	Dorsal
Oclusiva	p	t	k
Nasal	m	n	
Fricativa		s	
Aproximant	w	l	j, (w)

Taula 15: Inventari consonàntic de Toki Pona^[24]

INVENTARI VOCÀLIC DE TOKI PONA			
	Posterior	Central	Anterior
Tancada	i		u
Mitjana	e		o
Oberta		a	

Taula 16: Inventari vocàlic de Toki Pona^[24]

ORTOGRAFIA DE TOKI PONA	
AFI	Toki Pona
/ i /	i
/ u /	u
/ e /	e
/ o /	o
/ a /	a
/ p /	p
/ t /	t
/ k /	k
/ m /	m
/ n /	n
/ s /	s
/ w /	w
/ l /	l
/ j /	j

Taula 17: Ortografia de Toki Pona^[24]

B) Gramàtica de Toki Pona

La gramàtica de Toki Pona és famosa entre els conlangers per la seva senzillesa. Algunes de les seves característiques més reconeixibles són la manca d'articles, declinació de substantius o conjugació verbal. De fet, la senzillesa d'aquest llenguatge arriba a tals extrems, que la majoria de les paraules poden servir com a substantius, verbs, adjectius i, de vegades, fins i tot adverbis, mitjançant metàbasi (és a dir, sense necessitat de canviar res a la paraula ni derivar-la de cap manera). A més, la majoria de les paraules tenen un ventall molt ampli de significats.

Com a exemple, la paraula "important", *suli*, no només pot significar a més "ser important", "importància" i "important", sinó que també té altres significats no directament relacionats com "ample" (d'aquí també "amplada", "ser ample" i "àmpliament"). Més encara, l'adjectiu significant "bo", *pona* (del qual la llengua rep el seu nom, que literalment significa bon llenguatge), també pot significar "simple". Exemples com aquests es poden trobar constantment al diccionari oficial (no gaire llarg), el *lipu ku*^[25]

A causa de les poques eines amb què ha de treballar Toki Pona, el llenguatge fa un ús molt intens tant de partícules com d'adverbis, els més essencials dels quals es mostren a continuació:

TOKI PONA PARTICLES		
Toki Pona	Equivalent català	Significat
li	/	Partícula de subjecte
e	/	Partícula de complement directe
lon	èsser, en, a	Còpula verbal / Partícula locativa
ala	no	Partícula negativa
pi	de	Partícula genitiva*
la	/, llavors, en conseqüència	Partícula de tema, Partícula de conseqüència**
tan	perquè, de	Conjunció causal, Partícula de complement circumstancial d'origen
en	i	Conjunció copulativa
kan	amb	Partícula de complement circumstancial de companyia
anu	o	Conjunció disjuntiva

Taula 18: Partícules de Toki Pona^[12]

* El seu ús com a partícula genitiva requereix almenys dues paraules després d'ella a l'oració; En cas contrari, és agramatical utilitzar *pi*. A més, a més d'això, aquesta partícula també serveix com a separador d'adjectius. Aquesta funció s'explicarà amb més detall en mostrar els adjectius.

** Quan es combina amb altres partícules, pot adoptar el significat de tots els altres pronoms interrogatius, com ara "on", quan es combina amb *lon*, o "qui", quan es combina amb *jan*.

A més, a causa del vocabulari limitat que té aquesta llengua, els adjectius tenen un paper important en la creació de nou lèxic. Alguns exemples són les paraules per a "amic" o "beguda alcohòlica": *jan pona* i *telo nasa*, que significa literalment "bona persona" i "beguda boja" respectivament. La partícula *pi* és crítica en aquesta mecànica, ja que permet formar frases que d'una altra manera serien impossibles. Per exemple, la paraula per "bar", *tomo pi telo nasa*, seria impossible de pronunciar sense l'ús de *pi*. L'ús concret de *pi* en aquesta situació és separar adjectius d'una manera que, d'altra manera, crearia paraules diferents. En aquest mateix exemple, si s'elimina *pi*, donant lloc a *tomo telo nasa*, significant "vàter boig".

A més, hi ha un sol verb que, fins a cert punt, pot formar una perífrasi verbal, juntament amb dos tipus de verbs modals. Aquests són *kama*, *wile* i *ken*:

Kama, per si mateix, significa "vindre" o "arribar". Tanmateix, quan es combina amb un dels dos verbs específics (que són *jo*, "tenir" o "posseir", i *sona*, "conèixer") poden crear significats diferents, més precisament: *jo sona* = rebre, obtenir, prendre / *kama sona* = aprendre, estudiar.

Wile i *ken*, d'altra banda, es poden utilitzar com a modal optatiu/necessitatiu i com a modal d'habilitat, respectivament. Alguns exemples del seu ús són els següents:

jan lili li wile e telo kili^[12]

[jan 'li.li li 'wl.le e 'te.lo 'ki.li]

Els nens volen suc de fruita

sina ken moku e kili anu^[12]

['si.na ken mo.ku e 'ki.li 'a.nu]

Pots menjar-ne una fruita

Com a darrera nota, l'estructura de la frase en Toki Pona també és molt senzilla. De fet, no té (quasi) oracions de relatiu ni oracions subordinades. Així, per exemple, per comparar dos elements, en comptes d'una oració de relatiu i un adjectiu en grau comparatiu, s'utilitzen dues frases separades. El mateix s'aplica també a una pregunta absoluta, per a la qual s'usen dues frases oposades separades. En ambdós casos és fonamental l'ús d'*ala*, que significa “no”, ja que permet crear frases oposades que incloguin paraules sense un antònim clar (de les quals, a causa del lèxic reduït, n'hi ha pocs)

C) Sistema d'escritura de Toki Pona

Toki Pona té el seu propi sistema d'escritura, separat de la transcripció llatina. És una logografia, parcialment basada en jeroglífics egipcis (de fet, se solen anomenar jeroglífics en menció casual). El sistema es coneix formalment com a *sitelen pona*. Hi ha un total de 120 glifs purs de *sitelen pona*, encara que es poden fer de compostos simplement afegint-ne un altre dins o al costat del símbol principal.

Quan s'escriuen préstecs o noms estrangers, es dibuixa un gran rectangle, dins del qual cada glif deixa de ser logogràfic i comença a representar el primer so de la paraula que solia representar. Dins d'ells, cada so es pot escriure de diverses maneres.

Aquí hi ha una llista de tots els símbols purs de *sitelen pona*:

!	⌘	X	➔	∞	⌋	X	Y	Λ	>>	+	⌘
a <small>tenfasist</small>	akesi <small>reptil</small>	ala <small>no</small>	alasa <small>cazar</small>	ale <small>todo</small>	anpa <small>abajo</small>	ante <small>diferente</small>	anu <small>o</small>	awen <small>guardar</small>	e <small>lojeto</small>	en <small>lji</small>	esun <small>comercio</small>
○	⌒	⌘	⌋	⌘	⊙	⌘	⌘	⌘	⌘	⌘	⌘
ijo <small>cosa</small>	ike <small>mal</small>	ilo <small>herramienta</small>	insa <small>interior</small>	jaki <small>sucio</small>	jan <small>persona</small>	jelo <small>amanillo</small>	jo <small>tener</small>	kala <small>pez</small>	kalama <small>sonido</small>	kama <small>venir</small>	kasi <small>planta</small>
K	⌘	⊙	◇	⌘	SS	△	⊙	⌘)	⊙	⌘
ken <small>poder</small>	kepeken <small>usar</small>	kili <small>fruta</small>	kiwen <small>pedra</small>	ko <small>pasta</small>	kon <small>aire</small>	kule <small>color</small>	kulupu <small>grupo</small>	kute <small>oir</small>	la <small>contexto</small>	lape <small>dormir</small>	laso <small>verde</small>
⊙	⌘	⌘	>	v	~	□	⌘	÷	∩	⊙	U
lawa <small>cabeza</small>	len <small>ropa</small>	lete <small>frio</small>	li <small>(predicador)</small>	lili <small>pequeño</small>	linja <small>línea</small>	lipu <small>papel</small>	loje <small>rojo</small>	lon <small>en</small>	luka <small>mano</small>	lukin <small>ver</small>	lupa <small>agujero</small>
⊕	⊙	⊙	⊙	⌘	⌘	⌘	⊙	⌘	⊙	⊙	⊙
ma <small>tierra</small>	mama <small>padre</small>	mani <small>dinero</small>	meli <small>mujer</small>	mi <small>yo</small>	mije <small>hombre</small>	moku <small>comer</small>	moli <small>muerto</small>	monsi <small>trasera</small>	mu <small>lunual</small>	mun <small>luna</small>	musi <small>jugador</small>
	#	⊙	↑	∩	↓	⊙	⌘	!	⌘	⌘	⌘
mute <small>mucha</small>	nanpa <small>número</small>	nasa <small>loco</small>	nasin <small>camino</small>	nena <small>montaña</small>	ni <small>este</small>	nimi <small>nombre</small>	noka <small>pie</small>	o <small>(mandato)</small>	olin <small>amor</small>	ona <small>ét</small>	open <small>abrir</small>
⌘	⌘	⊙	⌘	⌘	L	♥	△	I	⌘	⌘	⌘
pakala <small>romper</small>	pali <small>hacer</small>	palisa <small>palo</small>	pan <small>comida</small>	pana <small>dar</small>	pi <small>ideal</small>	pilin <small>sentir</small>	pimeja <small>negro</small>	pini <small>fin</small>	pipi <small>insecto</small>	poka <small>cerca</small>	poki <small>contenedor</small>
∪	⊙	=	! /	⌘	?	⌘	⌘	⊙	⌘	⌘	⌘
pona <small>bueno</small>	pu <small>interactuar con el libro</small>	sama <small>mismo</small>	seli <small>fuego</small>	selo <small>piel</small>	seme <small>qué</small>	sewi <small>alto</small>	sijelo <small>cuerpo</small>	sike <small>circulo</small>	sin <small>nuevo</small>	sina <small>tú</small>	sinpin <small>frente</small>
⌘	⌘	⌘	∨	⊙	⌘	^ ^	⌘	⌘	⌘	≈	⌘
sitelen <small>imagen</small>	sona <small>saber</small>	soweli <small>animal</small>	suli <small>grande</small>	suno <small>sol</small>	supa <small>superficie</small>	suwi <small>dulce</small>	tan <small>a causa de</small>	taso <small>pero</small>	tawa <small>a</small>	telo <small>agua</small>	tenpo <small>tiempo</small>
⊙	⌘		⌘	⊙	X	△	1	⌘	⌘	X	⌘
toki <small>hablar</small>	tomo <small>casa</small>	tu <small>dos</small>	unpa <small>sexo</small>	uta <small>boca</small>	utala <small>pelar</small>	walo <small>blanco</small>	wan <small>uno</small>	waso <small>pájaro</small>	wawa <small>fuerte</small>	weka <small>fuera</small>	wile <small>querer</small>

Imatge 1: Sistema d'escritura sitelen pona de Toki Pona

Per utilitzar aquest script, només cal intercanviar qualsevol paraula donada en un text de Toki Pona amb el glif corresponent segons la imatge anterior.

D) Exemples escrits de Toki Pona

Aquí presento alguns exemples de frases escrites en Toki Pona, així com un text més ampli, concretament l'Article 1 de la Declaració Universal dels Drets Humans, juntament amb una transcripció i traducció fonètica estreta per a cada text:

pimeja ale la mi lukin e mun^[26]

[ˈpi.me.ja ˈa.le la mi ˈlu.kin e ˈmun]

Cada nit, miro cap a la lluna (i les estrelles)

pakala li pana e sona sin^[26]

[ˈpa.ka.la li ˈpa.na e ˈso.na sin]

Els errors confereixen nou coneixement

ike alu pona li sulis ala^[26]

[ˈi.ke ˈa.lu ˈpo.na li ˈsu.li ˈa.la]

Dolent o bo no importa

jan ali li kama lon nasin ni: ona li ken tawa li ken pali. jan ali li kama lon sama. jan ali li jo e ken pi pilin sulis. jan ali li ken pali e wile pona ona. jan ali li jo e ken pi sona pona e ken pi pali pona. jan ali li wile pali nasin ni: ona li jan pona pi ante.^[27]

[jan ˈa.li li ˈka.ma lon ˈna.sin ni: ˈo.na li ken ˈta.wa li ken ˈpa.li. jan ˈa.li li ˈka.ma lon ˈsa.ma. jan ˈa.li li jo e ken pi ˈpi.lin ˈsu.li. jan ˈa.li li ken ˈpa.li e ˈwi.le ˈpo.na ˈo.na. jan ˈa.li li jo e ken pi ˈso.na ˈpo.na e ken pi ˈpa.li ˈpo.na. jan ˈa.li li ˈwi.le ˈpa.li ˈna.sin ni: ˈo.na li jan ˈpo.na pi ˈan.te.]

Tots els éssers humans neixen lliures i iguals en dignitat i drets. Estan dotats de raó i consciència i han d'actuar els uns amb els altres amb esperit de fraternitat.

II. Ithkuil

Creat entre 1978 i 2004 per John Quijada, Ithkuil és tot el contrari del que representa Toki Pona. Ithkuil és un llenguatge dissenyat amb l'únic propòsit de comprimir i compactar el llenguatge tant com sigui físicament possible. En paraules del seu creador:

“Ithkuil’s ability to express extensive cognitive detail in a concise manner is possible due to the design of the grammar, essentially a matrix of grammatical concepts and structures designed for compactness, cross-functionality and reusability. This matrix-like grammar is combined with a vocabulary / lexicon of semantic stems which. (1) Are capable of a high degree of flexibility and synergism within that matrix. (2) Have been completely reconceptualized from the cognitive level up regardless of their correspondence to actual word roots and grammatical categories in existing languages. (3) Reflect the inherent dependencies and interrelationships between one semantic concept and another. Therefore, the morphemes of the language (i.e., word-roots, suffixes, prefixes, grammatical categories, etc.) are as phonetically brief as possible, function in multiple roles with one another, and correspond more closely to human cognitive categories than in natural languages. In this fashion, a limited number of sounds and word-roots can be made to generate a vast array of variations and derivations corresponding to and even surpassing all the grammatical and semantic functions of the usual stock of words, phrases, and idiomatic constructions in natural languages.”^[28]

Ha sofert moltes reformes des del seu primer esborrany fins a la seva primera revisió publicada el 2004. Se’n destaquen tres: Ilaksh, Ithkuil i Ithkuil IV.^[8]:

La seva revisió de 2007, anomenada Ilaksh, va ser una resposta de John Quijada a totes les queixes sobre la impronunciabilitat de la llengua en el seu estat (llavors) actual. Va reelaborar completament l’inventari fonètic, així com la fonotàctica de la llengua.

La seva versió de 2011 va recuperar el nom original, juntament amb un aspecte general que s’assembla més a la versió original de 2004. Va introduir, en una posterior revisió l’any 2014, registres de formalitat a la llengua, així com alguns canvis en el funcionament intern de la llengua per adaptar-la millor a temes matemàtics, en una darrera revisió el 2015.

A) Fonologia i ortografia d’Ithkuil

INVENTARI CONSONÀNTIC D’ITHKUIL

	Labial	Dental	Alveolar	Retroflex	Postalveolar	Palatal	Velar	Uvular	Glotal
Oclusiva	p, b, p ^h , p'	t, d, t ^h , t'					k, g, k ^h , k'	q, q ^h , q'	ʔ
Nasal	m	n					ŋ		
Fricativa	f, v	θ, ð	s, z		ʃ, ʒ	ç	x	χ	h
Fricativa lat.			ɬ						
Bategant				ɽ					
Aprox.	w					j	(w)	ɣ	
Approx. lat.			l						
Africada			tʃ, dʒ, tʃ ^h , tʃ'		tʃ, dʒ, tʃ ^h , tʃ'				

Taula 19: Inventari consonàntic d'Ithkuil^[8]

INVENTARI VOCÀLIC D'ITHKUIL			
	Posterior	Central	Anterior
Tancada	i:	ɯ~y	u:
Quasitancada	ɪ		ʊ
Mig-tancada	e:		o:
Mitjana	œ~ø	ə	
Mig-oberta	ɛ		ɔ
Oberta		ä	a

Taula 20: Inventari vocàlic d'Ithkuil^[8]

ORTOGRAFIA D'ITHKUIL	
AFI	Ithkuil
/ i: /	Î / î
/ u~y /	Û / ü
/ u: /	Û / û
/ ɪ /	I / i
/ ʊ /	U / u
/ e: /	Ê / ê
/ o: /	Ô / ô
/ œ~ø /	Ö / ö
/ ə /	Ë / ë
/ ε /	E / e
/ ɔ /	O / o
/ ä /	A / a
/ ɑ /	Â / â
/ p /	P / p
/ b /	B / b
/ p ^h /	P ^h / p ^h
/ p' /	P' / p'
/ t /	T / t
/ d /	D / d
/ t ^h /	T ^h / t ^h
/ t' /	T' / t'
/ k /	K / k
/ g /	G / g
/ k ^h /	K ^h / k ^h
/ k' /	K' / k'
/ q /	Q / q
/ q ^h /	Q ^h / q ^h
/ q' /	Q' / q'
/ ʔ /	‘
/ m /	M / m
/ n /	N / n
/ ŋ /	Ñ / ñ
/ f /	F / f

/ v /	V / v
/ θ /	Ṫ / ṭ
/ ð /	Dh / dh
/ s /	S / s
/ z /	Z / z
/ ʃ /	Š / š
/ ʒ /	Ž / ž
/ ʒ /	Ç / ç
/ x /	X / x
/ χ /	Xh / xh
/ h /	H / h
/ ł /	Ł / ł
/ r /	R / r
/ w /	W / w
/ j /	Y / y
/ ʁ /	Ř / ř
/ l /	L / l
/ tʃ /	C / c
/ dʒ /	Ž / ž
/ tʃʰ /	Cʰ / cʰ
/ tʃʰ /	C' / c'
/ tʃ /	Č / č
/ dʒ /	J / j
/ tʃʰ /	Čʰ / čʰ
/ tʃ /	Č' / č'

Taula 21: Ortografia d'Ithkuil^[8]

B) Gramàtica d'Ithkuil

Pel que fa a la seva gramàtica, Ithkuil presenta un sistema molt fortament oligosintètic^[29]. El seu esquema d'afixació abasta tots els aspectes de morfosintaxi que hi pot haver, des del nombre lèxic i el cas gramatical, fins a si una acció es realitzada per un grup intencionadament cohesionat o un de format accidentalment.

Per ser breu, només repassaré els substantius i deixaré els verbs com a simple menció, a raó què els verbs d'Ithkuil estan completament fora de l'abast d'aquest article en complexitat.

Essencialment, un substantiu Ithkuil bàsic consta d'una **arrel** consonàntica, les **vocals** que l'envolten, un "**complex CA**" i una **vocal de cas**. Penseu en la paraula **acñäla** (un agulla), per exemple, amb cada lletra de la paraula acolorida segons la categoria a la qual pertany.

Variar les vocals al voltant de l'arrel canvia el significat de la paraula dins del camp semàntic de l'arrel, mentre que variar la vocal del cas canvia el cas del substantiu. Vegeu els exemples següents, on a la columna de l'esquerra es troben els canvis de vocals que envolten i a la columna de la dreta es troben els canvis de vocals:

- acñäla (un pin)	- acñäla (un pin)
- ucñäla (una grapa)	- acñälä (usant un pin)
- acñila (quelcom clavat)	- acñälöa (sense un pin)

Variacions del complex CA s'utilitzen per pluralitzar, ordenar, dividir i quantificar els substantius. Vegeu els exemples següents:

- **acñäla** (un pin)
- **acñäva** (pins, en general)
- **acñäda** (la part del mig d'un pin)
- **acñälfta** (algunes parts del mig de grups de pins amb una finalitat compartida)

Els sufixos de tipus 1 (sufixos que tenen una sola vocal) s'empren després del complex CA per elaborar els conceptes de les paraules arrels. Vegeu els exemples següents.

- acñäla (un pin)	- aggwala (una pedra)
- acñäljpa (un pin com a decoració)	- aggwaloxa (una gran pedra)

Els sufixos de tipus 2 (sufixos amb dues vocals) s'utilitzen per fer nous conceptes lèxics derivats de les paraules arrel que modifiquen. Vegeu els exemples següents.

- acňäla (un pin)
- acňä**eu**jpä (un fermall)
- aggwala (una pedra)
- aggwala**o**ixa (una roca)

Els prefixos (que en realitat anomenariem infixos, perquè en realitat no passen al principi de la paraula) s'apliquen abans del complex CA, que després es gemina per identificar-lo. Aquesta geminació no provoca cap canvi en la pronunciació de la paraula.

- *aggwaxozza* (un grapat de grans pedres)
- *aggwazoxa* (un gran grapat de pedres)

La concatenació de tipus 1 fa substantius compostos. El cas del primer substantiu marca la seva relació amb el següent substantiu "pare".

- enkava (polzes en general)
- henkave-ecňäla (una tatxa per a clavar polzes)
- henkavä-ecňäla (una tatxa clavada amb els polzes)
- ecňäla (una tatxa)

La concatenació de tipus 2 fa compostos lexicalitzats (el que normalment pensem com a compostos adequats).

- hwenkavä-ecňäla (una xinxeta)

C) Exemples escrits d'Ithkuil

Ara mostraré un exemple de llenguatge ithkuil escrit. Com amb els exemples anteriors, adjuntaré transcripció fonètica i traducció del text seleccionat:

Etilát endúli'ñu hwançwave-a'annwazwoktëllatü:

- Arwecvëillái ušřerbuillei?

Mulôłt hwançwave-a'annwazwoktëllitu:

- Ajlalát hezwälâ-agvy'a'li. Urwél ekrálie adyathiollani'o, urwelalřá eflálie thu'a! Uřta'lëu, etrál ałlaxellëinu evdugáñ almwathiolli hagvyalí-ajlalitä. Appšolůřvo'a ajlaliturtane, rwöâl ušřerbuillei!

- Aslaliösëimvá úšřegmäll ñj.

- Llm, aslaliölä áłlazfull ñj.^[30]

[ʔeł.ti.'lał ʔeñ.'d̥u.łi.ñu hwançwa.ve.a.ʔan.waz.wok.θe.'ł.a.t̥u || ʔaɾ.wet̥s.vəi.'lai ʔu.f̥ʒeɾ.'bui.łeɪ
|| mu.'l̥øθ hwançwa.ve.a.ʔan.waz.wok.θe.'ł.a.t̥u || ʔad̥ʒ.ł'a'lał hez.wæ.'l̥æ.ag.vja.ʔli || ʔuɾ.'weł
ʔe.'kɾa.łie ʔa.d̥ja.t̥io.ł'a.'ñi.ʔo | ʔuɾ.we.łal.'ʒa ʔef.'la.łie 't̥u.ʔa || 'ʔuʒ.θa.łəu | ʔe.'kɾal
ʔaθ.ł'a.'xe.łai.ñu ʔev.d̥u.'gan ʔalmwat̥'iol̥i hag.vja.łi.aj.ł'a.łi.t̥æ || ʔap̥sol̥řvoʔa ʔaj.ł'a.łi.t̥uɾ.θaŋe |
ɾwø.'æł ʔu.f̥ʒeɾ.'bui.łeɪ || 'ʔas.łal̥iø'sə.im.'va 'ʔu.f̥ʒeg.mæł ñj || łm | ʔas.ł'a.łi.ø'ł'a 'ʔaθ.ład̥z.ful
ñj]^[31]

Hi ha aquest emperador, i li pregunta a aquest pastor:

- Quants segons hi ha a l'eternitat?"

I diu el nen del pastor

- Hi ha aquesta muntanya de diamant pur. Es triga una hora a pujar-hi i una hora a fer-hi una volta!. Cada cent anys, ve un ocell i esmola el bec a la muntanya del diamant. I quan tota la muntanya sigui cisellada, haurà passat el primer segon de l'eternitat!

- Deu pensar que és molt de temps.

- Personalment, crec que és un ocell alucinant.

Com a nota final al peu, tingueu en compte que, mentre que el text en anglès té un total de 89 paraules, la traducció d'Ithkuil només en necessita 32. Això exemplifica perfectament la gran quantitat d'especificitat així com l'enorme grau d'aglutinació que presenta aquesta llengua.

Llengües artístiques (Artistic languages)

Sovint escurçats només a *artlangs*, són conlangs creats amb el propòsit de complir un determinat paper dins d'un món o escenari de ficció, normalment per a novel·les, videojocs o jocs de rol.

Tot i que existeixen dues subcategories principals dins d'aquesta (*naming* artlangs i artlangs "pures"), em saltaré les *naming* artlangs, ja que sovint, si no sempre, tenen poca o cap estructura ni complexitat, pel fet que estan dissenyats com una bastida, per tal de mantenir un compendi de noms coherent i cohesionat, sigui per a llocs, persones o altres tipus de noms propis, dins d'un món de ficció. Per aquesta mateixa raó, normalment contenen poca o cap gramàtica, però sovint només inclouen fonologia, fonotàctica i ortografia.

D'altra banda, ara hi ha més exemples d'artlangs "pures" que mai, sobretot gràcies al naixement d'Internet, a més del bagatge previ existent d'escriptors de ficció com J.R.R. Tolkien, de la llengua del qual parlaré el *Sindarin*, es va combinar amb un altre artlang conegut amb el nom de *Kēlen*:

I. Kēlen

Kēlen és un artlang la creació del qual va començar l'any 1998 per Sylvia Sotomayor^[32]. El seu objectiu principal certament s'assembla al d'un *engelang*, però com que ha rebut propòsit en un món de ficció de Sylvia, es classifica habitualment com un *artlang*.

A) Fonologia i ortografia de Kēlen

INVENTARI CONSONÀNTIC DE KĒLEN						
	Bilabial	Dental	Alveolar	Post-alveolar	Palatal	Velar
Oclusiva	p		t		c~tʃ	k
Nasal	m		n		ɲ	ŋ
Fricativa	ɸ	θ	s~z~ts	ʃ	ç	x~h
Vibrant			r			
Aprox. lat.			l		ʎ	
Africada		ts~tʃ, dʒ				

Taula 22: Inventari consonàntic de Kēlen^[33]

INVENTARI VOCÀLIC DE KĒLEN			
	Posterior	Central	Anterior
Tancada	i, i:	ɨ	u, u:
Mitjana	e, e:		o, o:
Oberta		a, a:	

Taula 23: Inventari vocàlic de Kēlen^[33]

ORTOGRAFIA DE KĒLEN	
AFI	Kēlen
/ i /	I / i
/ i: /	Ī / ī
/ y /	Y / y
/ u /	U / u
/ u: /	Ū / ū
/ e /	E / e
/ e: /	Ē / ē
/ o /	O / o
/ o: /	Ō / ō
/ a /	A / a
/ a: /	Ā / ā
/ p /	P / p
/ t /	T / t
/ c~tʃ /	C / c
/ k /	K / k
/ m /	M / m
/ n /	N / n
/ ɲ /	Ñ / ñ
/ ŋ /	Ņ / ŋ
/ φ /	W / w
/ θ /	Þ / þ
/ s~z~ts /	S / s
/ ʃ /	X / x
/ ç /	J / j
/ x~h /	H / h
/ r /	R / r
/ l /	L / l
/ λ /	Λ / λ

Taula 24: Ortografia de Kēlen^[33]

B) Gramàtica de Kēlen

La característica principal d'aquesta llengua és el fet de no tenir verbs, cosa que desafia fonamentalment totes les lleis de la lingüística. Sylvia fa un ús intel·ligent dels seus quatre "relacionals", paraules breus semblants a còpules que adopten significats diferents segons les paraules que els envolten. N'hi ha quatre:

El relacional d'existència, *la*, és similar en essència a la còpula anglesa "to be", ja que implica que alguna cosa existeix, o que alguna cosa existeix actualment en un estat determinat. Influxa per persona, tensió, aspecte i estat d'ànim. Quan es combina amb altres relacionals, rep aquests altres significats:

Relacional d'existència	
Kēlen	Equivalent català
<i>la X</i>	X existeix, n'hi ha X
<i>la X [lloc]</i>	X és a [lloc], n'hi ha X a [lloc]
<i>la X ñe Y</i>	X es el mateix que Y
<i>la X pa Y</i>	Y és, té, conté X

Taula 25: Relacional d'existència de Kēlen^[34]

El relacional de canvi, *ñi*, expressa la idea de canvi com a concepte general. Només s'inclina per agent. Quan es combina amb altres relacionals, adquireix aquests nous significats:

Relacional de canvi	
Kēlen	Equivalent català
<i>ñi X</i>	X (ara) existeix
<i>ñi X Y</i>	X ara és Y, X s'ha tornat Y
<i>ñi X ā Y</i>	X ara existeix a causa de Y (intencionalment)
<i>ñi X tō Y</i>	X ara existeix a causa de Y (no intencionalment)
<i>ñi X [place]</i>	X és (ara) a [lloc], X és de [lloc]

Taula 26: Relacional de canvi de Kēlen^[34]

El relacional de transacció, *se*, expressa la idea d'intercanvi o transacció com a concepte general. Infligeix tant per a la font com per al beneficiari, així com tensa. Quan es combina amb altres relacionals, adquireix aquests nous significats:

Relacional de transacció	
Kēlen	Equivalent català
<i>se [origen, beneficiari] X</i>	[origen] dona X a [beneficiari] [beneficiari] rep X d'[origen]
<i>se [origen, beneficiari] X ien Y</i>	[origen] diu (a [beneficiari]) que X és Y [beneficiari] escolta (d'[origen]) que X és Y
<i>se [beneficiari] X</i>	[beneficiari] sent X
<i>se X</i>	X és introduït en una conversa

Taula 27: Relacional de transacció de Kēlen^[34]

Finalment, es descriu que el relacional de possessió, *pa*, té una funció molt semblant a la relacional de l'existència, però amb un significat passiu, que resulta majoritàriament en la idea de possessió. No flexiona gens. Es pot combinar amb la relacional de l'existència per aconseguir una estructura similar.

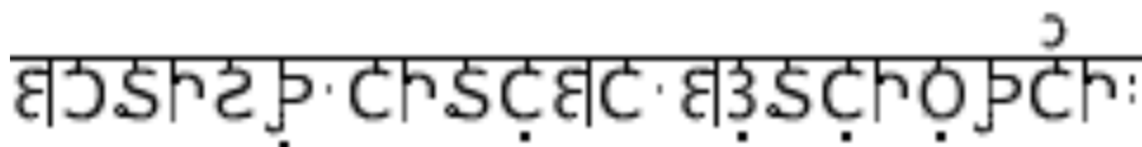
Relacional de possessió	
Kēlen	Equivalent català
<i>pa X Y</i>	X té Y
<i>la X pa Y</i>	X té Y

Taula 28: Relacional de possessió de Kēlen^[34]

C) Sistema d'escriptura de Kēlen

Pel que fa a la seva forma escrita, tot i que presenta un sistema de romanització, també presenta no un, sinó dos *conscripts*, és a dir, sistemes d'escriptura inventats (el prefix con- significa de manera consistent "construït"). Aquests són, el sistema d'escriptura secular / estàndard, basat parcialment en Devanagari i Tengwar (un *conscript* ideat per J.R.R. Tolkien); i el Ceremonial Interlace Alphabet (o CIA per abreviar). A continuació es mostren exemples de tots dos:

Sistema d'escriptura estàndard

Imatge 2: Sistema d'escriptura estàndard de Kēlen

Aquest text diu: *selnirre anlāsa sū-lānōraen*. Això es tradueix en "Us donem la benvinguda a Lānōraen". Aquest petit text és un gran exemple de l'ús de les relacionals. A la paraula *anlāsa*, la part mitjana "la" és en realitat el primer relacional, dins d'un compost més gran que representa el significat de "acollir" o "saludar".^[35]

Ceremonial Interlace Alphabet

Imatge 3: Sistema d'escriptura Ceremonial Interlace Alphabet de Kēlen

Aquest text simplement diu *Lājathīn*, que és un nom de pila en Kēlen. Tingueu en compte que, com que aquest script no està pensat per a un ús quotidià, no és el més fàcil d'escriure ni de llegir, ni tampoc és molt compacte.^[36]

D) Exemples escrits de Kēlen

Ara mostraré un exemple de llenguatge Kēlen escrit. Com amb la resta d'idiomes, proporcionaré la transcripció fonètica i la traducció del text seleccionat:

**se mūrāna masīrien; se malō;
iēlte teteñ anḃeḡḡeni ien la ma pa antāken anānexa makēñ;
il aḃ ñi marāona nīkamma jalūra jacālle rājanō;
teteñ anñēīki ien la ma pa antāken anānexa ma ñamma jalūra rū marāona pēxa
cēja;
il ñamma anūri nā ā mūrāna masīrien il ñamma jalūra rā sāen āñ nō ā
marāona;
illoren ñamma jacēha jatōrren ā mūrāna masīrien;
il ñamma ē anlūi ē ancālli nā ā malō il ñamma jalūra rū sāen āñ pēxa ā
marāona;
tō jāo temme jalerāen ien la malō pa antāken anānexa ke mūrāna masīrien;
se jatōrren;**

[se mu:.ra:.na ma.si:.ri.en || se ma.lo: || i.e:l.te te.teḡ an.θe:ḡ.ḡe.ni i.en la ma pa an.ta:ken
a.na:.ne.xa ma.ke:ḡ || il aḃ ḡi ma.ra:w.na ni:.kam.ma ja.lu:.ra ja.ca:l.le ra:.ja.no: || te.teḡ
an.ḡe:.i:ki i.en la ma pa an.ta:ken a.na:.ne.xa ma ḡam.ma ja.lu:.ra ru: ma.ra:w.na pe:.xa
ce:.ja || il ḡam.ma a.nu:.ri na: a: mu:.ra:.na ma.si:.ri.en il ḡam.ma ja.lu:.ra ra: sa:ḡn a:ḡ no: a:
ma.ra:w.na || il.lo.ren ḡam.ma ja.ce:.ha ja.to:.ren a: mu:.ra:.na ma.si:.ri.en || il ḡam.ma e:
an.lu:i e: an.ca:l.li na: a: ma.lo: il ḡam.ma ja.lu:.ra ru: sa:ḡn a:ḡ pe:.xa a: ma.ra:w.na || to:
ja:w tem.me ja.le.ra:.en i.en la ma.lo: pa an.ta:ken a.na:.ne.xa ke mu:.ra:.na ma.si:.ri.en || se
ja.to:.ren]

El vent del nord. El sol.

Fa temps que es van discutir sobre qui tenia més força.

Llavors va venir un caminant amb una capa càlida.

Van acordar que tindria més força qui pogués fer que el vagabund es tregués la capa.

Aleshores la tramuntana va bufar molt i el vagabund va agafar la capa per a si mateix.

Finalment, la tramuntana va deixar d'intentar-ho.

Llavors el sol va fer molta llum i calor i el vagabund es va treure la capa.

Així doncs, la tramuntana va admetre que el sol tenia més força.

Fi.

II. Sindarin

El Sindarin és una llengua de la família de llengües de ficció èlfica creada per J.R.R Tolkien al voltant de l'any 1944^[35] per ser utilitzat en el seu món de ficció, Arda, conegut sobretot per ser l'escenari en el qual es produeix la saga del Senyor dels Anells.

Dins del món d'Arda, el Sindarin és, avui dia, la llengua vernacular dels *Sindar*, una raça d'elfs. Trobem els seus orígens en un dels seus conllangs anteriors, anomenat *Goldogrin*, que després va rebatejar com a *Noldorin* després d'una sèrie de revisions i canvis, i finalment va tornar a anomenar-se, aquesta vegada com a Sindarin.^{[35] [39]}

El Sindarin és una llengua profundament inspirada en el gal·lès, especialment en la seva fonestètica^[40], encara que també en alguns trets gramaticals, com ara la mutació de consonants o l'ús d'*ablaut*^{[35] [41]} per marcar formes plurals dels substantius.

A) Fonologia i ortografia de Sindarin

INVENTARI CONSONÀNTIC DE SINDARIN							
	Bilabial	Dental	Alveolar	Palatal	Velar	Uvular	Glotal
Oclusiva	p, b		t, d		k, g		
Nasal	m		n		ŋ		
Fricativa	f, v	θ, ð	s, ʃ			χ	h
Vibrant			r, r̥				
Aproximant			l	j	ʷ, w		

Taula 29: Inventari consonàntic de Sindarin^[38]

INVENTARI VOCÀLIC DE SINDARIN			
	Front	Centre	Back
Close	i:, y:, I, Y		u:, U
Middle	ε, ε:		ɔ, ɔ:
Open		a, a:	

Taula 30: Inventari vocàlic de Sindarin^[38]

ORTOGRAFIA DE SINDARIN	
AFI	Sindarin
/i:/	Í / í / Î / î
/y:/	Ý / ý
/ɪ/	I / i
/ʏ/	Y / y
/u:/	Ú / ú / Û / û
/ɛ/	E / e
/ɛ:/	É / é / Ê / ê
/ɔ/	O / o
/ɔ:/	Ó / ó / Ô / ô
/a/	A / a
/a:/	Á / á / Â / â
/p/	P / p
/b/	B / b
/t/	T / t
/d/	D / d
/k/	C / c
/g/	G / g
/m/	M / m
/n/	N / n
/ŋ/	Ng / ng
/f/	F / f
/v/	V / v
/θ/	Th / th / Þ / þ
/ð/	Dh / dh / Ð / ð
/s/	S / s
/ʃ/	Ll / ll / Lh / lh
/χ/	Ch / ch
/h/	H / h
/r̥/	Rh / rh
/r/	R / r
/l/	L / l
/j/	J / j
/ɰ/	Hw / hw
/w/	W / w

Taula 31: Ortografia de Sindarin^[38]

B) Gramàtica de Sindarin^[39]

La gramàtica de Sindarin no és complicada conceptualment: les seves principals característiques gramaticals són molt reconeixibles per la majoria de parlants de qualsevol llengua europea. Els substantius flexionen per res més que per la pluralitat, els verbs només tenen 3 temps i un sistema de participis gairebé idèntic al de l'espanyol. Tanmateix, les complexitats de Sindarin provenen de com sorgeixen aquestes funcions i com s'implementen.

Tant els substantius com els verbs, a causa del procés evolutiu de la llengua, estan subjectes a *ablaut* (alteració de vocals) en diversos escenaris. Més precisament, els substantius estan subjectes a *umlaut* (arrodoniment de vocals, prengui's com a exemple l'alemany U vs l'alemany Ü) quan es pluralitzen, i els verbs també ho estan quan es conjuguen amb determinades formes de participi. Així i tot, tingui's en compte que hi ha un sufix que va sorgir en etapes posteriors de la llengua a causa d'alguns plurals de forma irregular, que per analogia es van convertir en un sufix de plural. Aquest sufix és -in, apareix en paraules com Drúin.

A més, els substantius pateixen mutacions consonàntiques seguint diferents patrons segons l'entorn fonològic que els envolta. La naturalesa exacta d'aquests patrons es desenvoluparà més endavant.

Ara, a continuació, es mostra un gràfic que mostra la naturalesa del fenomen de l'umlaut al Sindarin, que mostra en què es converteix cada vocal quan el pateix.

Umlaut al Sindarin			Umlaut al Sindarin		
Vocal original	Posició	Resultat(s)	Vocal original	Posició	Resultat(s)
A	Final de paraula	-ai	Ó	Final de paraula	-ý
		-e	U	Qualsevol posició	-y
		-ei *(només certificat en una sola paraula)	Û	Monosíl·labs	-ui
	Qualsevol altra posició	-e	Y	Qualsevol posició	-y
E	Final de paraula	-i	Au	Qualsevol posició	-oe
	Qualsevol altra posició	-e			-i
Ê	Monosíl·labs	-î	Ai	Qualsevol posició	-í
I	Qualsevol posició	-i			-y
					-ý
O	Final de paraula	-y	Ie	Final de paraula	-i
	Qualsevol altra posició	-e	Io	Final de paraula	-y

Taula 32: Umlaut al Sindarin^[39]

A continuació es poden veure exemples de cada cas detallat al gràfic anterior. Es donarà tant el singular com el plural de cada exemple, destacant els canvis entre cada parella. També s'inclourà la transcripció fonètica i la traducció de cada terme:

Singular			Plural		
Sindarin	AFI	Traducció	Sindarin	AFI	Traducció
Rach	[raχ]	<i>Vagó</i>	Raich	[raɪχ]	<i>Vagons</i>
Narn	[narn]	<i>Conte</i>	Nern	[nɛrn]	<i>Contes</i>
Alph	[alf]	<i>Cigne</i>	Eilph	[ɛɪlf]	<i>Cignes</i>
Barad	[ba'rad]	<i>Torre</i>	Beraid	[bɛ'raɪd]	<i>Torres</i>
Hên	[hɛ:n]	<i>Nen</i>	Hîn	[hi:n]	<i>Nens</i>
Ethir	[ɛ'θɪr]	<i>Espia</i>	Ethir	[ɛ'θɪr]	<i>Espies</i>
Orch	[ɔrχ]	<i>Orc</i>	Yrch	[ɪrχ]	<i>Orcs</i>
Bôr	[bɔ:r]	<i>Persona de confiança</i>	Býr	[by:r]	<i>Gent/persones de confiança</i>
Nogoth	[nɔ'gɔθ]	<i>Nan</i>	Negyth	[nɛ'gɪθ]	<i>Nans</i>
Curu	[kɔ'ru]	<i>Habilitat</i>	Cyry	[kɪ'ry]	<i>Habilitats</i>
Dû	[du:]	<i>Nit</i>	Dui	[dɔɪ]	<i>Nits</i>
Mýl	[my:l]	<i>Gavina</i>	Mýl	[my:l]	<i>Gavines</i>
Naug	[naʊg]	<i>Nan</i>	Noeg	[nɔʒg]	<i>Nans</i>
Miniel	[ˈmi.nɪɛl]	<i>Minya (Nom propi)</i>	Mínil	[ˈmi.nɪl]	<i>Minyas</i>
Thalion	[θa'liɔn]	<i>Heroi</i>	Thelyn	[θɔ'lyɪn]	<i>Herois</i>

Taula 33: Exemples d'umlaut al Sindarin^[39]

A més, hi ha tres sufixos col·lectius separats, però dos d'ells s'utilitzen rarament. Aquests són -ath, com a *Elenath* (totes les estrelles), essent el més comú; -rim, com a *Rohirrim* (tots els cavallers); i -hoth, com a *Dornhoth* (tots els perversos).

Passant ara a les parts més fàcils de la llengua abans de detallar com funciona la mutació de consonants al Sindarin, expliquem com es formen els articles. Només hi ha dos articles en Sindarin. L'article definit, equivalent a l'anglès "The", que també té una forma plural, *in*. I l'article genitiu, *en*, semblant a la construcció anglesa "of the"

L'article definit singular provoca el que s'anomena "mutació suau" a la paraula següent, bàsicament suavitzant el primer so de la paraula següent, sempre que comenci amb una consonant. Tanmateix, la seva forma plural provoca "mutació nasal". A continuació es mostren exemples:

- Bess [bɛs:] *Dona*
- I vess [i vɛs:] *La dona*
- Biss [bis:] *Dones*
- In miss [in mis:] *Les dones*

L'article definit es pot afegir a determinades partícules per tal de fer definit el substantiu que modifiquen. Prenguem per exemple la partícula *nan* (al), derivada de *na* (a), tal com es veu a la frase *plinn nan ndôl*, "una fletxa al cap".

L'article genitiu és d'ús poc freqüent, atès que les paraules ja es poden posar en relació genitiva per mera juxtaposició. Així, com que l'ús d'un article és obligatori amb els noms comuns (a diferència dels noms propis), és habitual que l'article utilitzat sigui el definitiu més que el genitiva. Les dues frases que es mostren a continuació signifiquen "Glòria als mitjans! Frodo i Samseny, reis d'Occident!"

- *Aglar'ni Pheriannath! Daur a Berhael, Conin **en** Annûn!*
- *Aglar'ni Pheriannath! Daur a Berhael, Conin **in** Annûn!*

Continuant ara amb els adjectius, també són una mica senzills en concepte. Han d'estar d'acord amb el nombre que modifiquen en nombre, però atès que formen el plural exactament de la mateixa manera que ho fan els substantius, tot l'anterior també s'aplica aquí.

No tenen cap final característic. Tanmateix, hi ha una quantitat considerable d'adjectius al Sindarin que acaben en -ab, -en o -ui. Alguns exemples són *Aglareb* (d'*aglar*, glòria), *Doloth* (de *doloth*, vuit) o *Iaurui* (d'*aur*, dia)

A més d'això, de manera similar als adjectius anglesos, els adjectius al Sindarin presenten tres graus: el positiu (explicat més amunt), el comparatiu i el superlatiu.

El comparatiu no s'acredita mai llevat d'una sola instància en tot el corpus de Sindarin, en el nom *Einiór*, grau comparatiu de l'adjectiu *iaur*, que significa "vell" (tingueu en compte que el dígraf /aʊ/ es redueix a /o/ en posicions àtones). , així *iaur* > *ior*). Tanmateix, no és segur que la forma nua d'aquest prefix comparatiu sigui *ein-*, a causa d'una possible dièresi causada per la inicial -i en *iaur*.

El superlatiu, en canvi, és molt més clar, ja que tenim, sens dubte, una forma nua testimoniada exactament amb el mateix adjectiu que abans. Això dona lloc a la forma *Iarwain* (la raó darrere de *iaur* > *iar* encara es debat, però es creu que és causada per l'etimologia, concretament una forma més antiga **yarwanya*, segons David Salo^[39] ^[42], un lingüista expert en llengües de Tolkien) .

Tornant als substantius abans d'acabar amb els verbs, aquí a continuació hi ha una taula que detalla la teoria més recent sobre la mutació de consonants en Sindarin, la teoria de David Salo, que afirma que hi ha 5 patrons de mutació consonant, cadascun activat per diverses paraules (sovint no semàntiques, cosa que es tradueix en articles i partícules en la seva majoria). Aquestes són les mutacions suau i nasal esmenades anteriorment, així com la mutació mixta, la mutació oclusiva i la mutació líquida. Tingui's en compte, però, que el patró de mutació líquida no s'acredita clarament enlloc de tot el corpus de Sindarin, sinó que és teoritzat per David Salo, inferit del seu coneixement de la gramàtica Sindarin i de les mutacions deixades sense explicació amb la teoria anterior de la mutació consonàntica del Sindarin.

Patrons de mutació consonàntica de Sindarin					
Base	Suau	Nasal	Mixta	Oclusiva	Líquida
p /p/	b /b/	ph /f/	b /b/	ph /f/	ph /f/
t /t/	d /d/	th /θ/	d /d/	th /θ/	th /θ/
c /k/	g /g/	ch /χ/	g /g/	ch /χ/	ch /χ/
b /b/	v /v/	m /m/	b /b/	b /b/	v /v/
d /d/	dh /ð/	n /n/	d /d/	d /d/	dh /ð/
g /g/	-	ng /ŋ/	g /g/	g /g/	-
m /m/	v /v/	m /m/	m /m/	m /m/	v /v/
(m)b /b/	m /m/	mb /mb/	mb /mb/	mb /mb/	b /b/
(n)d /d/	n /n/	nd /nd/	nd /nd/	nd /nd/	d /d/
(n)g /g/	ng /ŋ/	ng /ŋg/	ng /ŋg/	n-g /ŋg/	g /g/
s /s/	h /h/	s /s/	h /h/	s /s/	s /s/
lh /l/	l /l/	l /l/	l /l/	l /l/	l /l/
h /h/	ch /χ/	ch /χ/	ch /χ/	ch /χ/	ch /χ/
rh /r/	r /r/	r /r/	r /r/	r /r/	r /r/
hw /w/	chw /χw/	chw /χw/	chw /χw/	chw /χw/	chw /χw/

Taula 34: Patrons de mutació consonàntica de Sindarin^[39]

* Es representen amb guions els escenaris en què /g/ solia convertir-se en /ɣ/, un fonema que ja no existeix al Sindarin. Aquests casos ara són simplement sense pronunciar, deixant una paraula com *gorf*, que significa "pressa", simplement com *i 'orf* (l'article definit desencadenant mutació suau)

Després d'explicar tot el relacionat amb els substantius al Sindarin, passarem ara als verbs. Els verbs al Sindarin es divideixen principalment en 2 categories: verbs d'arrel -i i verbs d'arrel -a (similar en concepte als verbs forts i febles de l'anglès respectivament, els forts són més antics i irregulars, i els febles són més recents i, per tant, menys irregulars). Comencem per aquests últims:

Els verbs d'arrel -a (nom donat pel fet que formen el seu infinitiu amb -a) són verbs que es van formar originalment a partir d'un verb nu (verbs que finalment es convertirien en verbs troncal -i) + una partícula adjunta a ells com a sufix. Aquests tenen patrons molt regulars per a la conjugació. Establert aquí en format de taula:

Temps verbals dels verbs d'arrel -a de Sindarin						
Temps	Singular			Plural		
	1^a	2^a	3^a	1^a	2^a	3^a
Present	-on	-ach	-a	-am	<i>Desconeguda, presumiblement igual a la segona persona del singular</i>	-ar
Passat	-annen	-annech	-ant	-annem		-anner
Futur	-athon	-athach	-atha	-atham		-athar

Taula 35: Temps verbals dels verbs d'arrel -a de Sindarin^[39]

Formes verbals impersonals dels verbs d'arrel -a de Sindarin		
Forma	Singular	Plural
Imperatiu	-o	
Participi actiu	-ol	
Participi actiu perfet	-iel	
Participi passiu	-annen	-ennin
Gerundi	-ad	

Taula 36: Formes verbals impersonals dels verbs d'arrel -a de Sindarin^[39]

Tingui's en compte que tant el participi actiu perfet com el participi passiu (només en la seva forma plural -nnin) causen umlaut al verb. Prengui's com a exemple *gostannen*, del verb *gosta*, que significa “témer”, i la seva forma plural *gestennin*.

Pel que fa als verbs d'arrel -i, també coneguts com a verbs bàsics, segueixen un patró de conjugació una mica més obscur que els verbs d'arrel -a. De manera semblant als verbs -a, el nom d'“arrel -i” fa referència al fet que els verbs bàsics creen el seu infinitiu amb -i, provocant també umlaut en el verb.

A continuació hi ha unes taules que expliquen totes les possibles conjugacions dels verbs bàsics al Sindarin. Tingui's en compte que les terminacions que s'ofereixen aquí es construeixen sobre la forma d'infinitiu en lloc de l'arrel verbal, tret que s'especifiqui el contrari:

Temps verbals dels verbs d'arrel -i de Sindarin						
Temps	Singular			Plural		
	1^a	2^a	3^a	1^a	2^a	3^a
Present	-n	-ch	Si és monosíl·lab, igual que l'infinitiu però amb vocal llarga. Altrament igual que infinitiu	-m	<i>Desconeguda, presumiblement igual a la segona persona del singular</i>	-r
Passat	Per a la tercera persona del singular, els patrons són ofuscats, tot i que sempre impliquen algun element nasal, que podria estar completament enfosquit o amb prou feines perceptible. Per a la resta, tercera persona del singular + -e + el sufix corresponent (-n, -ch, -m o -r)					
Futur	Sense certificar, tot i que es creu que és similar al patró dels verbs d'arrel -a, amb -i com a vocal epentètica (entremig) en lloc de -a. Els sufixos de persona encara estarien en ús. Igual que amb els verbs d'arrel -a, la primera persona del singular canvia -a per -o.					

Taula 37: Temps verbals dels verbs d'arrel -i de Sindarin^[39]

Formes verbals impersonals dels verbs d'arrel -i de Sindarin		
Forma	Singular	Plural
Imperatiu	-o	
Participi actiu	-el (tret que l'última vocal del verb sigui -i, en aquest cas -iel)	
Participi actiu perfet	Igual que el participi actiu però allarga la vocal de l'arrel	
Participi passiu	Tercera persona del singular del passat + -en	
Gerundi	-ad	

Taula 38: Formes verbals impersonals dels verbs d'arrel -i de Sindarin^[39]

C) Sistema d'escriptura de Sindarin

Sindarin utilitza probablement un dels concripts més coneguts de la història, el *Tengwar*. El Tengwar pot ser alhora un alfabet i un abugida (una escriptura que només conté glifs per a les seves consonants, amb les vocals marcades amb diacrítics). En el cas de Tengwar abugida, les vocals es marquen a la consonant després de la vocal, no a la que les precedeix.

A mesura que va anar sent fet servir per J.R.R. Tolkien per a moltes de les seves llengües, va acabar desenvolupant el que ell anomenaria “modes”, dels quals en distingim 2 principals: els modes complets i els modes Tehta. Bàsicament, la primera és la interpretació alfabètica original del sistema d'escriptura, mentre que els modes Tehta l'usen com a abugida.

Segons el Sindarin, sembla haver utilitzat ambdós sistemes, sent una llengua enmig d'una transició entre la llengua elfica pura del *Quenya*, que feia ús d'un mode Tehta més predominantment, i les llengües èlfiques més llunyanes, que tendien a preferir els modes complets. Tanmateix, el mode més destacat emprat per al Sindarin sembla ser el Mode Sindarin de Beleriand, un mode complet. Així i tot, a més d'un altre mode complet que també es fa servir per a l'idioma, el Mode Sindarin Complet de Gondor, també hi ha un altre mode Tehta en ús, encara que no sigui tan utilitzat: el simplement anomenat Mode Sindarin de Gondor.

Em centraré en el Mode Sindarin de Beleriand, ja que sembla ser el més comú utilitzat pel Sindarin, segons l'evidència donada a les històries, notes i art de Tolkien.

	I		II		III		IV	
1	ṽ	1 - t tinco	ṽ	2 - p parma	ṽ	3 - k calma	ṽ	4 - kw quesse
2	ṽ	5 - d ando	ṽ	6 - b umbar	ṽ	7 - g anga	ṽ	8 - gw ungwe
3	ḥ	9 - th thúle	ḥ	10 - f formen	ḥ	11 - kh harma	ḥ	12 - khw / hw hwesta
4	ḥ	13 - dh anto	ḥ	14 - v ampa	ḥ	15 - gh anca	ḥ	16 - ghw / w unque
5	ṽ	17 - mn númen	ṽ	18 - mm malta	ṽ	19 - ŋ ŋoldo or noldo	ṽ	20 - ŋw ŋwalme or nwalme
6	ṽ	21 - n óre	ṽ	22 - m vala	ṽ	23 - o anna	ṽ	24 - w wilya
	ṽ	25 - r rómen	ṽ	26 - rh arda	ṽ	27 - l lambe	ṽ	28 - lh alda
	ṽ	29 - s silme	ṽ	30 - y silme nuquerna	ṽ	31 - z or ss áze, áre or esse	ṽ	32 - z or ss áze nuquerna
	ṽ	33 - h hyarmen	ṽ	34 - hw hwesta sindarinwa	ṽ	35 - e yanta	ṽ	36 - u úre
	ṽ	h halla	ṽ	i short carrier	ṽ	i long carrier	ṽ	a ?

Imatge 4: Sistema d'escriptura Tengwar Mode Sindarin Complet de Beleriand^[43]

Tal com il·lustra aquesta imatge extreta de la pàgina web de lletres tipogràfiques de Daniel S. Smith^[43], les Tengwar es divideixen en 4 columnes, anomenades *Témar*, que representen aproximadament el lloc d'articulació de les consonants (excepte per al quart *téma*, que indica consonants labialitzades, és a dir, consonants pronunciades mentre s'aguanten els llavis com per pronunciar una W) i 6 files, anomenades *Tyeller*, que representen més o menys la forma d'articulació (a més d'alguna informació afegida com la longitud o la sonoritat)

Aquí a continuació una imatge amb text tant en el Mode Sindarin Complet de Beleriand com en el Mode Sindarin de Gondor. Les cinc paraules escrites, en ordre, són les següents: *Gondren, Ungol, Cant, Lembos* i *Hant*.

ᑦᑭᑦᑲᑦᑲᑦ	ᑦᑭᑦᑲᑦᑲᑦ	...	(made of stone)
ᑦᑭᑦᑲᑦ	ᑦᑭᑦᑲᑦ	...	(spider)
ᑦᑭᑦᑲᑦ	ᑦᑭᑦᑲᑦ	...	(shapes)
ᑦᑭᑦᑲᑦ	ᑦᑭᑦᑲᑦ	...	(journey bread)
ᑦᑭᑦᑲᑦ	ᑦᑭᑦᑲᑦ	...	(garment)

Imatge 5: Exemples del Sistema d'escriptura Tengwar, Mode Sindarin Complet de Beleriand i del Mode Sindarin de Gondor^[44]

Exemples escrits de Sindarin

Com passa amb totes les altres llengües exposades en aquest article, aquí baix hi ha alguns exemples d'extractes de text escrit en sindarin juntament amb la traducció i la transcripció fonètica, extrets directament dels llibres del Senyor dels Anells, on es mostren alguns fragments de sindarin, entre els quals els següents són trobats:

Annon edhellen, edro hi ammen! Fennas nogothrim, lasto beth lammen!^[45]

[ˈan.nɔn ɛˈðɛl.lɛn | ˈɛ.drɔ hi ˈam.mɛn || ˈfɛn.nas ˈnɔ.gɔ.θrɪm | ˈlas.tɔ bɛθ ˈlam.mɛn]

Porta èlfica, oberta ara per a nosaltres! Porta dels Nans, escolta la paraula de la meua llengua!

Ennyn Durin, Aran Moria: pedo mellon, a minno. Im, Narvi, hain echant: Celebrimbor o Eregion teithant i thiw hin^[45]

[ˈɛn.nʏn ˈdu.rɪn | a.ran ˈmɔ.rɪ.a || ˈpɛ.dɔ ˈmɛl.lɔn | a ˈmɪn.nɔ || ɪm | ˈnar.vɪ | haɪn ˈɛ.χant || kɛˈlɛ.brɪm.bɔr ɔ ɛˈrɛ.gɪ.ɔn ˈtɛɪ.θant i θɪw ɪn]

Les Portes de Durin, Senyor de Moria. Diques amic i entra. Jo, Narvi, els vaig fer. Celebrimbor d'Eregion va dibuixar aquests signes.

Telin le thaed. Lasto beth nîn, tolo dan nan galad.

[ˈtɛ.lɪn lɛ ˈθa.ɛd || ˈlas.tɔ bɛθ nɪ:n | ˈtɔ.lɔ dan nan ˈga.lad]

Vinc a ajudar-te. Escolta la meua paraula, torna a la resplendor.

DEMOSTRACIÓ CONCEPTUAL

Després d'haver analitzat diverses conllangs, de diferents característiques i amb diferents objectius, la majoria d'elles amb èxit a l'hora d'assolir-los, ara passaré a mostrar el meu propi intent de crear un llenguatge construït. Per fer-ho, explicaré breument els fonaments bàsics del funcionament intern de la llengua, i donaré alguns exemples d'extractes escrits, tant en prosa com en poesia.

I. Introducció a l'idioma

Vaig decidir anomenar aquesta llengua *Aura Drégar*. Tot i que al principi pot semblar aleatori i sense significat, en realitat es tradueix literalment com a “Nou llenguatge humà”. Destaqui's “nou”, perquè en realitat vaig començar a treballar en una versió ara obsoleta de l'idioma quan vaig començar aquest Treball de Recerca, que simplement vaig anomenar *Drägar* (é i ä són equivalents, només és un canvi d'ortografia)

Aura Drégar és un arllang molt aglutinant (és a dir, que utilitza una quantitat considerable d'afixació per transmetre informació no semàntica com ara temps), amb un ordre de paraules variable segons el tipus d'oració. Les oracions enunciatives fan servir SOV (Subjecte - Objecte - Verb), les oracions interrogatives empren SVO i les oracions imperatives usen VSO.

Pel que fa al seu vocabulari, ara és de 1368 paraules, la majoria creades per necessitat a mesura que traduïa textos sobre diversos temes. Tot i que està lluny de poder funcionar com una llengua pròpia en el seu estat actual per la seva immensa manca de vocabulari, el seu lèxic es podria ampliar perfectament fent ús del vocabulari existent donat el temps adequat.

Les paraules d'Aura Drégar segueixen una estructura sil·làbica màxima de (C)V(C)(C), en la qual C significa consonants, V per vocals i parèntesis per elements no obligatoris (les consonants no són obligatòries per formar una consonant en aquesta llengua, però les vocals ho són).

II. Fonologia d'Aura Drégar

Aura Drégar té una fonologia formada per 18 consonants i 5 vocals. Les vocals són exactament les mateixes que les del castellà. A la taula següent es troben les consonants, classificades per lloc i forma d'articulació (on a la boca i com es pronuncien exactament). Tingueu en compte que els sons al·lofònics (no contrastius) es marquen amb parèntesis:

Inventari consonàntic						
	Labial	Dental	Alveolar	Palatal	Velar	Glotal
Oclusiva	p, b (β)	t, d (ð)			k, g (ɣ)	
Nasal	m		n			
Bategant			r			
Vibrant			r			
Fricativa	φ ~ f	θ	s, (z)			h
Aproximant	(w)			j	w	
Aproximant lat.			l	λ		

Taula 39: Inventari consonàntic

Ara, una petita explicació sobre els sons:

- P, T, K, M, N, F, S, W i L es pronuncien exactament com en castellà
- B, D, G, Z i H es pronuncien de la mateixa manera que en anglès. Mentrestant, el grec Theta (θ) es pronuncia com un TH sorda de l'anglès
- r i r corresponen a la r simple i doble de l'espanyol (R / RR) respectivament.
- La J es pronuncia tal com és en idiomes com el serbi o el polonès, exactament com l'espanyola Y
- La Lambda grega inversa (λ) es pronuncia com la LL catalana
- La grega Phi (φ) estirada es pronuncia com a F normal, però amb els dos llavis en lloc del llavi inferior i la fila de dents superior.

III. Substantius d'Aura Drégar

Els substantius a Aura Drégar es declinen tant per al nombre com per al cas. Precisament, Aura Drégar presenta 8 casos gramaticals, més 4 nombres gramaticals diferents. Tingui's en compte que els casos per si sols no són els responsables de la totalitat del marcatge de rols sintàctics en aquesta llengua, sinó que alguns s'acoblen amb partícules (també anomenades posposicions, ja que venen després de la paraula que acompanyen, i no abans com ho fan les preposicions). El cas més destacable és el d'ambdós casos locatius, encara que el datiu i l'instrumental també poden mostrar de vegades aquest comportament.

Tingui's en compte també que, com la majoria dels elements d'aquest llenguatge, els substantius també s'inclinen indirectament per a 3 nivells de formalitat (casual, estàndard i formal), donant lloc a un sistema de conjugació mixta de forma-cas-número que s'aplica als substantius a Aura Drégar.

A sota hi ha les explicacions del que realment signifiquen tots els casos i números. El sufix base per a cada cas també es mostrarà aquí, i amb el bàsic em refereixo a la forma singular estàndard de l'afix:

A) Casos gramaticals

- **Nominatiu:** El cas nominatiu és el que s'utilitza per designar el subjecte d'una oració, independentment de la transitivitat (el que vol dir, tant el subjecte d'un verb intransitiu com l'agent d'un verb transitiu obtenen aquest cas marcat). La forma base d'aquest cas es forma amb el sufix -(n)e, on la consonant entre parèntesis només s'usa si la paraula acaba en vocal.
- **Acusatiu:** El cas acusatiu és el que es fa servir per designar el complement directe d'una oració. Tanmateix, a Aura Drégar, també s'empra per marcar elements d'una frase que no compleixen cap paper concret en una frase, o l'element principal d'una frase sense verb. Aquest és el cas per defecte d'aquesta llengua i, per tant, no necessita cap morfologia addicional per denotar-lo. Tingueu en compte, però, que cal sufixació per mostrar la resta de formes d'aquest cas, és a dir, els diferents nombres gramaticals i nivells de formalitat.
- **Genitiu:** El cas genitiu és el que s'utilitza per indicar una relació possessiva dins d'una frase o, en altres paraules, qui posseeix quelcom dins d'una oració. La forma base d'aquest cas es forma amb el sufix -(k)a.

- **Datiu / benefactiu:** El cas datiu/benefactiu (més comunament anomenat simplement datiu) és el que s'utilitza per designar el complement indirecte d'una frase, descrit comunament com "a qui" o "per a qui" es realitza una acció. La forma base d'aquest cas es forma amb el sufix -(d)ai.
- **Causal / final:** El cas causal/final és en certa manera un derivat del cas datiu/benefactiu, destinat a remarcar l'aspecte benefactiu del cas datiu, el que significa que aquest cas marca "per a qui" es realitza una acció, en lloc de "a qui". Aquest cas se sol tractar com de categoria secundària i, per tant, ha quedat en desús en els pocs patrons de declinació irregulars que presenta aquesta llengua. La forma base d'aquest cas es forma amb el sufix -(m)en.
- **Locatiu estatiu:** El locatiu estatiu s'utilitza sempre que l'autor expressa una ubicació immòbil, en oposició a un moviment, sigui en el temps o en l'espai. També s'usa en períodes de temps, juntament amb la partícula *ona*. Tingueu en compte que quan s'empra aquest cas, en qualsevol cas en què s'hauria de fer ús de la partícula *do*, aquesta s'omet, ja que les terminacions d'aquest cas en deriven d'ella. La forma base d'aquest cas es forma amb el sufix -(d)o.
- **Locatiu dinàmic:** El locatiu dinàmic es fa servir sempre que l'autor expressa moviment o una altra ubicació canviant. Tingueu en compte que quan es fa servir aquest cas, en qualsevol cas en què s'hauria de fer ús de la partícula *ja*, aquesta s'omet, ja que les terminacions d'aquest cas en deriven d'ella. La forma base d'aquest cas es forma amb el sufix *-ja* si la paraula acaba en vocal, i amb el sufix *-ia* en cas contrari.
- **Instrumental:** El cas instrumental és el que s'utilitza per indicar l'element amb el qual es realitza l'acció. La forma base d'aquest cas es forma amb el sufix -(n)u.

B) Nombres gramaticals

Els substantius d'Aura Drégar, com s'ha dit anteriorment, flexionen per quatre nombres gramaticals diferents. És a dir, distingeixen quantes instàncies de l'objecte o concepte esmentat es refereix pel parlant (en català només hi ha dos nombres gramaticals: singular i plural). Tingui's en compte que, com passa amb els casos, els números també flexionen per formalitat. Tingui's en compte també que els exemples que es mostren aquí serien en el cas acusatiu, ja que és la forma predeterminada no modificada del substantiu, per tant, la millor manera d'il·lustrar què són els sufixos "base" de nombre. Aquí una breu descripció del comportament i el significat exactes de cada nombre nominal:

- **Singular:**

Hi ha una sola cosa. Aquesta és la forma predeterminada d'un substantiu, de manera que no cal cap morfologia addicional per indicar aquest nombre nominal. Igual que amb els altres nombres, el registre destacat es forma afegint **-(i)r** al final de la paraula.

- **Example vocàlic:** *Ebaw / Ebaur* (Bosc)
- **Example consonàntic:** *Ithkan / Ithkanir* (Emperador)

- **Paucal:**

Hi ha poques coses (completament subjectiu i guiat exclusivament pel sentit comú). Per tal de formar la forma paucal d'un nombre, s'afegeix el sufix **-(b)a**. Tingui's en compte que el registre casual per al nombre paucal és exactament el mateix que les formes de registre casual i estàndard per al singular.

- **Example vocàlic:** *Ebau / Ebauba / Ebaubar* (Uns pocs boscs)
- **Example consonàntic:** *Ithkan / Ithkanar* (Uns pocs emperadors)

- **Plural:**

Hi ha moltes coses o un nombre indeterminat (més d'1) de coses. Per tal de crear la forma plural d'un nombre, s'afegeix el sufix **-(l)aj**. Tingui's en compte que, amb paraules acabades en vocal, els registres causals i estàndards seran els mateixos.

- **Example vocàlic:** *Ebaulaj / Ebaulaj / Ebaulair* (Boscs / Molts boscs)
- **Example consonàntic:** *Ithkanai / Ithkanair* (Emperadors / Molts emperadors)

- **Col·lectiu:**

El parlant es refereix a tots els casos de la mateixa cosa (tots els ocells, totes les persones, etc...). Per tal de formar la forma col·lectiva d'un nombre, s'afegeix el sufix **-(u)su**. Tingui's en compte que el registre casual de les paraules acabades en consonant és un cas extrem, en què la terminació s'ha reduït només a **-u**.

- **Example vocàlic:** *Ebausu / Ebausu / Ebausur* (Tots els boscs)
- **Example consonàntic:** *Ithkanu / Ithkanusu / Ithkanusur* (Tots els emperadors)

IV. Verbs d'Aura Drégar

Segons els seus verbs, Aura Drégar presenta un sistema més o menys complex de temps, aspectes i modes verbals. No obstant això, la seva implementació és totalment transparent i no complicada, basada completament en l'afixació.

A) Temps verbals

Aura Drégar distingeix entre 8 temps verbals diferents, no tots amb equivalències 1:1 en anglès, espanyol o qualsevol llengua europea. Són els següents:

- **Temps present:**

L'acció està passant mentre l'orador parla. Aquest temps es forma afegint el sufix **-sa** al final de l'arrel del verb. Aquesta és també la forma base del verb, que apareix al diccionari.

- **Temps passat pròxim:**

L'acció ha passat recentment, tot i que ja ha finalitzat. Aquest temps es forma afegint el sufix **-maja** al final de la tija del verb.

- **Temps passat intermedi/desconegut:**

L'acció ha passat en un moment desconegut del passat. Aquest temps es forma afegint el sufix **-ja** al final de la tija del verb.

- **Temps passat llunyà:**

L'acció va passar fa molt de temps. Aquest temps es forma afegint el sufix **-soja** al final de la tija del verb.

- **Temps futur pròxim:**

L'acció es produirà aviat. Aquest temps es forma afegint el sufix **-lemu** al final de la tija del verb.

- **Temps futur intermedi/desconegut:**

L'acció es produirà en un moment desconegut en el futur. Aquest temps es forma afegint el sufix **-mu** al final de la tija del verb.

- **Temps futur llunyà:**

L'acció es produirà d'aquí molt de temps. Aquest temps es forma afegint el sufix **-somu** al final de la tija del verb.

- **Temps gnòmic:**

L'acció és atemporal, no limitada al temps. L'acció sempre es realitza. Aquest temps es forma afegint el sufix **-sasa** al final de la tija del verb.

D'entre aquests, el més desconegut deu ser el temps gnòmic, perquè no hi ha cap equivalent en cap llengua d'Europa occidental. Tanmateix, és una funció que fem servir amb freqüència. Prenguem per exemple la frase simple “Els ocells volen”. En aquesta frase, el verb no indica realment el fet que hi ha alguns ocells volant en el moment en què es va pronunciar la frase, sinó que els ocells, en general, a diferència d'en un període de temps limitat, són capaços de volar i ho fan.

B) Aspectes verbals

Els aspectes verbals a Aura Drégar són pocs, la majoria s'utilitzen per omplir el paper per què hauríem d'utilitzar un adverbi o un infinitiu. Són els següents.

- **Progressiu/Habitual:**

Aquest aspecte són en realitat dos aspectes combinats. Bàsicament, aquest aspecte pot codificar tant un significat progressiu com un d'habitual. (En anglès, aquesta distinció es marca mitjançant l'ús de temps continus per codificar un significat progressiu, i temps simples per codificar un significat habitual. Penseu en “Estic menjant” vs. “Sé francès”). Aquest temps es forma reduplicant la primera síl·laba de la base del verb.

- **Intensiu:**

Aquest aspecte fa que el verb sigui més significatiu semànticament, exagerant o ampliant el seu significat. També s'usa per destacar simplement un verb determinat, o com una manera de mostrar humilitat a l'hora de parlar. Aquest temps es forma afegint el prefix Son- a l'inici de l'arrel del verb.

- **Inceptiu:**

Aquest aspecte marca que l'acció representada pel verb acaba de començar a passar. Es forma afegint el prefix Ar- al començament de l'arrel del verb.

- **Cessatiu:**

Aquest aspecte marca que l'acció representada pel verb acaba de passar. Aquest temps es forma afegint el prefix Ra(g)- a l'inici de l'arrel del verb (la -g final només s'utilitza si l'arrel del verb comença amb una vocal).

- **Continuatiu:**

Aquest aspecte marca que l'acció representada pel verb encara està en curs. Això de vegades es considera un subconjunt de l'aspecte progressiu/habitual, tant pel seu significat com pel seu patró de formació també. Aquest temps es forma afegint el prefix Son- al començament del verb en la seva forma progressiva (que vol dir, amb la primera síl·laba reduplicada).

C) Modes verbals

Els modes verbals d'Aura Drégar funcionen de manera similar als aspectes, ja que també codifiquen sobretot significats que hauríem d'utilitzar infinitius per transmetre. Són els següents.

- **Mode indicatiu:**

Aquest és el mode del verb predeterminat. Marca afirmacions que són un fet en el moment en què parla el parlant. No comporta cap marcació addicional, pel fet que és la forma predeterminada del verb.

- **Mode subjuntiu:**

Aquest és l'altre mode predeterminat. Marca declaracions que no són un fet en el moment en què el parlant parla, ni que, sens dubte, passaran en el futur. Aquest mode es marca mitjançant apofonia (alteració de vocals).

- **Mode abilitiu:**

Aquest mode marca la capacitat del subjecte per realitzar l'acció descrita pel verb. Similar a l'anglès “can” o “to be able”. Aquest mode, com el de subjuntiu, també es marca mitjançant l'apofonia.

- **Mode necessitatiu:**

Aquest mode marca la necessitat o necessitat del subjecte perquè l'acció succeeixi o es dugui a terme. Aquest mode es marca afegint l'infix **-(h)en-** entre la base del verb i el sufix **-sa**.

- **Mode optatiu:**

Aquest mode marca que el subjecte desitja o espera que l'acció succeeixi o que es porti a cap en un sentit més vague, no necessàriament implicant-hi. Aquest mode es marca afegint el sufix **-gi** al verb.

- **Mode propositiu:**

Aquest mode indica que el subjecte desitja o espera que l'acció succeeixi o que es faci i l'encoratja activament, de manera similar a la formació anglesa “let's + [verb en temps present]”. Quan s'utilitza aquest mode, el subjecte rarament s'escriu explícitament al text, sinó que s'assumeix que és “nosaltres” tret que s'indiqui el contrari. Aquest mode es marca afegint el sufix **-bo** al verb.

- **Mode desideratiu:**

Aquest mode marca que el subjecte vol realitzar directament l'acció. Aquest mode es marca afegint el sufix **-paj** al verb.

D)Altres conjugacions verbals

Hi ha tres conjugacions verbals més que no es tenen en compte ni en temps, aspecte ni mode. Més precisament, aquests són l'infinitiu, el participi passiu i la veu passiva.

- **Infinitiu:**

L'infinitiu és una forma no finita del verb, que actua com a substantiu. A Aura Drégar, es forma afegint el sufix **-saki** a l'arrel del verb.

- **Participi:**

El participi passiu (o només participi) és una altra forma no finita del verb, que actua com a adjectiu. A Aura Drégar, es forma afegint el sufix **-ra** a l'arrel del verb. Tingui's en compte que, com **-ra** és la terminació característica dels adjectius, i la terminació adverbial **-rai** se'n deriva, es podria formar un gerundi (una altra forma no finita del verb, aquesta vegada actuant com un adverbi) afegint **-rai** a la base del verb. No obstant això, aquesta forma no està certificada en la totalitat del corpus d'Aura Drégar.

- **Veu passiva:**

La veu passiva és un canviador de valència (valència que significa nivell de transitivitat, que al seu torn significa quants arguments pot prendre un verb determinat, si n'hi ha). Més precisament, converteix el subjecte d'una frase en el que s'anomena "pacient", és a dir, qui fa l'acció ara és a qui s'està realitzant l'acció. A Aura Drégar, es forma reduplicant l'última síl·laba de l'arrel del verb.

V. Pronoms d'Aura Drégar

Els pronoms en Aura Drégar són molts i complexos. Aquest llenguatge distingeix entre 4 persones, en lloc de tres (el que significa que hi ha pronoms de primera persona, pronoms de segona persona, pronoms de tercera persona i pronoms de quarta persona, més sobre aquests últims a continuació). A més, totes les persones distingeixen entre gèneres masculí, femení, neutre i inanimat, inclosos els pronoms en primera persona. Això crea una manera de desambiguar el gènere de manera immediata mitjançant l'ús d'un pronom de gènere quan es presenta, especialment útil quan es xerrar en línia o es manté correspondència mitjançant text escrit.

Els pronoms de quarta persona són similars en concepte als pronoms de tercera persona, però es refereixen a algú o alguna cosa que no està present en el moment de parlar. A Aura Drégar, els pronoms de quarta persona també presenten un cinquè gènere, el gènere literari. S'utilitza com a pronom relatiu genèric.

A més, els pronoms es conjuguen per a cas, com ho fan els substantius. Tanmateix, els patrons de declinació que usen els pronoms no són els mateixos que els que fan servir els substantius, sinó una versió reduïda. A més, hi ha un parell de pronoms irregulars que no segueixen el patró de declinació ja irregular: Mai i Son, els pronoms masculins i femenins de 2a persona del singular.

A la part superior, hi ha dues versions de cada pronom: l'estàndard i la forma destacada, completament no relacionades entre si, restes d'un sistema antic emprat per la versió antiga d'aquest idioma Drägar.

A continuació es troben els patrons de declinació “regulars” (perquè en realitat n’hi ha dos, depenent de si el pronom té una forma plural diferent o no) per als pronoms. Tanmateix, tingui’s en compte que hi ha diverses excepcions menors, que no són prou irregulars per a anomenar-se pronoms irregulars, però que no segueixen estrictament el patró de declinació en alguns escenaris concrets.

Tingui’s en compte també que, per als pronoms amb forma plural distinta, tant els nombres nominals col·lectius com els paucals es construeixen sobre la forma plural, en lloc de la singular.

Taula de declinació per pronoms personals amb plural distint				
<u>Cas</u>	<u>Singular</u>	<u>Paucal</u>	<u>Plural</u>	<u>Col·lectiu</u>
Nominatiu	-	Es canvia la primera consonant per B	-	Es canvia la primera consonant per S
Acusatiu				
Genitiu	-(k)a			-(k)as
Datiu / Benefactiu	-(d)ai	-(d)ai		-(d)ais
Causal / Final	-(m)en			
Locatiu estatiu	-(d)o	-(d)ob	-(d)o	-(d)os
Locatiu dinàmic	-ja / -ia		-ja / -ia	
Instrumental	-(n)u	-(n)uk	-(n)u	-(n)us

Taula 40: Pronoms amb plural distint d’Aura Drégar

Taula de declinació per pronoms personals sense plural distint				
<u>Cas</u>	<u>Singular</u>	<u>Paucal</u>	<u>Plural</u>	<u>Col·lectiu</u>
Nominatiu	-	Es canvia la primera consonant per B	Es canvia la primera consonant per L	Es canvia la primera consonant per S
Acusatiu				
Genitiu	-(k)a	-(k)al		-(k)as
Datiu / Benefactiu	-(d)ai	-(d)ail		-(d)ais
Causal / Final	-(m)en			
Locatiu estatiu	-(d)o	-(d)o	-(d)o	-(d)o
Locatiu dinàmic	-ja / -ia		-ja / -ia	
Instrumental	-(n)u			

Taula 41: Pronoms sense plural distint d’Aura Drégar

VI. Altra gramàtica d'Aura Drégar

Ara, amb la majoria de la gramàtica d'Aura Drégar fora del camí, només en queden les parts més senzilles. Precisament, adjectius, adverbis i partícules. Tant els adjectius com els adverbis estan completament absents de qualsevol mena d'afixació o derivació, és a dir, sempre apareixen en la mateixa forma.

Més precisament, tots els adjectius acaben en **-ra**, i quasi tots els adverbis (això és, els derivats d'adjectius, que formen la majoria), acaben en **-rai**. Prengui per exemple les paraules *dothra* i *iderai*, que signifiquen “gran” i “precisament” (aquest últim prové d'*idera*, “precís”, i aquest d'*ide* “exactitud”)

Tanmateix, tingueu en compte que no tots els adverbis es comporten igual. Hi ha uns quants adverbis, els que no deriven de cap adjectiu, que no acaben en la seva terminació característica -rai. Exemples d'aquest tipus d'adverbis són *gori*, que significa “avui”, o *garai*, que significa “encara”, com en “Encara dorm”. Aquest últim, encara que acabi en -rai, no prové de cap adjectiu **gara*.

Segons les partícules d'Aura Drégar, atès que el sistema de casos gramaticals deriva de partícules de Drägar més antigues, de vegades s'ometen, perquè ja han evolucionat cap al final característic d'algun cas. Aquest és el cas de les partícules *ja* i *do*, que originalment significaven “cap a” i “a” (en un sentit temporal, com en “Acabo de treballar a les nou”), ara s'han convertit en la terminació de cas locatiu dinàmic, i la terminació de cas locatiu estatiu, respectivament.

Hi ha un sol cas de vora que fa referència a les partícules, que passa quan es parla de noms. Sempre que una frase com “algú es diu X” o “algú ha rebut el nom X”, s'utilitza una partícula que no existia a Drägar, *le*, que prové de la forma original del cas genitiu (que va canviar en la transició a Aura Drégar). Prenguem per exemple la frase “*Dami Tundarenadré le nérjo lamamaja*”, que es tradueix com “Se li donà el títol d'Herald del Caos” (Literalment, paraula per paraula: Ell Herald-del-caos de nom fou-donat).

VII. Sistema d'escriptura d'Aura Drégar

Aura Drégar presenta un sistema d'escriptura inspirat en el *hangul* coreà, el que significa que es comporta com un alfabet normal, però s'escriu amb caràcters que representen síl·labes senceres (aquests caràcters estan formats per diferents radicals o peces que simbolitzen cadascuna una lletra diferent). Aquest sistema d'escriptura es pot llegir horitzontalment, d'esquerra a dreta (com l'alfabet llatí que fa servir l'anglès) o verticalment, de dalt a baix.

A Aura Drégar, aquest sistema d'escriptura s'anomena Drékas kemeram, que es tradueix simplement com a "sistema d'escriptura de la gent" (suposant que una raça potencial de parlants d'Aura Drégar no coneixeria cap altre sistema d'escriptura)

Atès que l'estructura màxima de la síl·laba d'aquesta llengua és (C)V(C)(C), cap símbol pot estar compost de més de quatre radicals, i cada glif ha de tenir almenys un radical vocàlic, encara que els caràcters amb dues vocals no són rars.

Dit això, aquí teniu una imatge que representa tots els radicals, així com les poques regles que els regeixen (en anglès):

I	U	E	O	A	É	Ó	P	B	T	D	K	G	M	N	R	F	T	H	S	H	J	W	L	L																					
⌘	⌘	⌘	⌘	⌘	⌘	⌘	⌘	⌘	⌘	⌘	⌘	⌘	⌘	⌘	⌘	⌘	⌘	⌘	⌘	⌘	⌘	⌘	⌘	⌘																					
•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•																					
2L v1	2L v2	3L v1	3L v2	3L v3	4L																																								
<table border="1"><tr><td>1</td><td>2</td></tr></table>	1	2	<table border="1"><tr><td>1</td></tr><tr><td>2</td></tr></table>	1	2	<table border="1"><tr><td>1</td><td>3</td></tr><tr><td>2</td><td>3</td></tr></table>	1	3	2	3	<table border="1"><tr><td>1</td></tr><tr><td>2</td><td>3</td></tr></table>	1	2	3	<table border="1"><tr><td>1</td><td>2</td></tr><tr><td>1</td><td>3</td></tr></table>	1	2	1	3	<table border="1"><tr><td>1</td><td>3</td></tr><tr><td>2</td><td>4</td></tr></table>	1	3	2	4																					
1	2																																												
1																																													
2																																													
1	3																																												
2	3																																												
1																																													
2	3																																												
1	2																																												
1	3																																												
1	3																																												
2	4																																												

- Can go in all positions
- Can only go vertically
- Can only go horizontally
- Can only go horizontal in lower position, otherwise vertical
- Can only go horizontal in upper position, otherwise vertical

Aquesta imatge mostra, a la meitat superior, tots els radicals amb els quals es pot formar qualsevol caràcter (ells mateixos poden ser caràcters complets si una síl·laba passa a contenir una sola vocal, com en la paraula Ethrea, que significa Déu).

D'altra banda, a la cantonada inferior esquerra, hi ha les diferents formes (o dissenys) que poden adoptar els radicals d'un símbol. Aquests es classifiquen en 2L (per a 2 lletres / 2 caràcters radicals), 3L (per a 3 lletres / 3 caràcters radicals) i 4L (per a 4 lletres / 4 caràcters radicals).

A més, tingueu en compte que tant els caràcters 2L com 3L tenen dissenys diferents, marcats com a versions. Això és perquè els personatges puguin adaptar-se a les regles d'ubicació del seu radical (radicals que només poden anar verticalment o horitzontalment, per exemple). Sobre les regles d'ubicació radicals, cal fer un aclariment. Tots els radicals es poden col·locar en una posició de cantonada (és a dir, una posició petita quadrada, com els de la meitat esquerra de 3L v1)

Finalment, a la cantonada inferior dreta, tenim les cinc categories de radicals que hi ha (2 d'elles són en si mateixes casos extrems), codificades per colors per coincidir amb els punts de colors que hi ha a sota de cadascun dels radicals.

Fins i tot amb aquestes 5 categories de lletres que resolen gairebé tots els caràcters de síl·laba possibles, hi ha exactament 28 caràcters de majúscules i minúscules (tots aquests són de la forma p/b-V-k/g, prenem per exemple el pronom de primera persona del singular *bek*, que seria un d'aquests casos extrems). Totes aquestes excepcions seguiran el disseny 3Lv2.

VIII. Corpus literari d'Aura Drégar

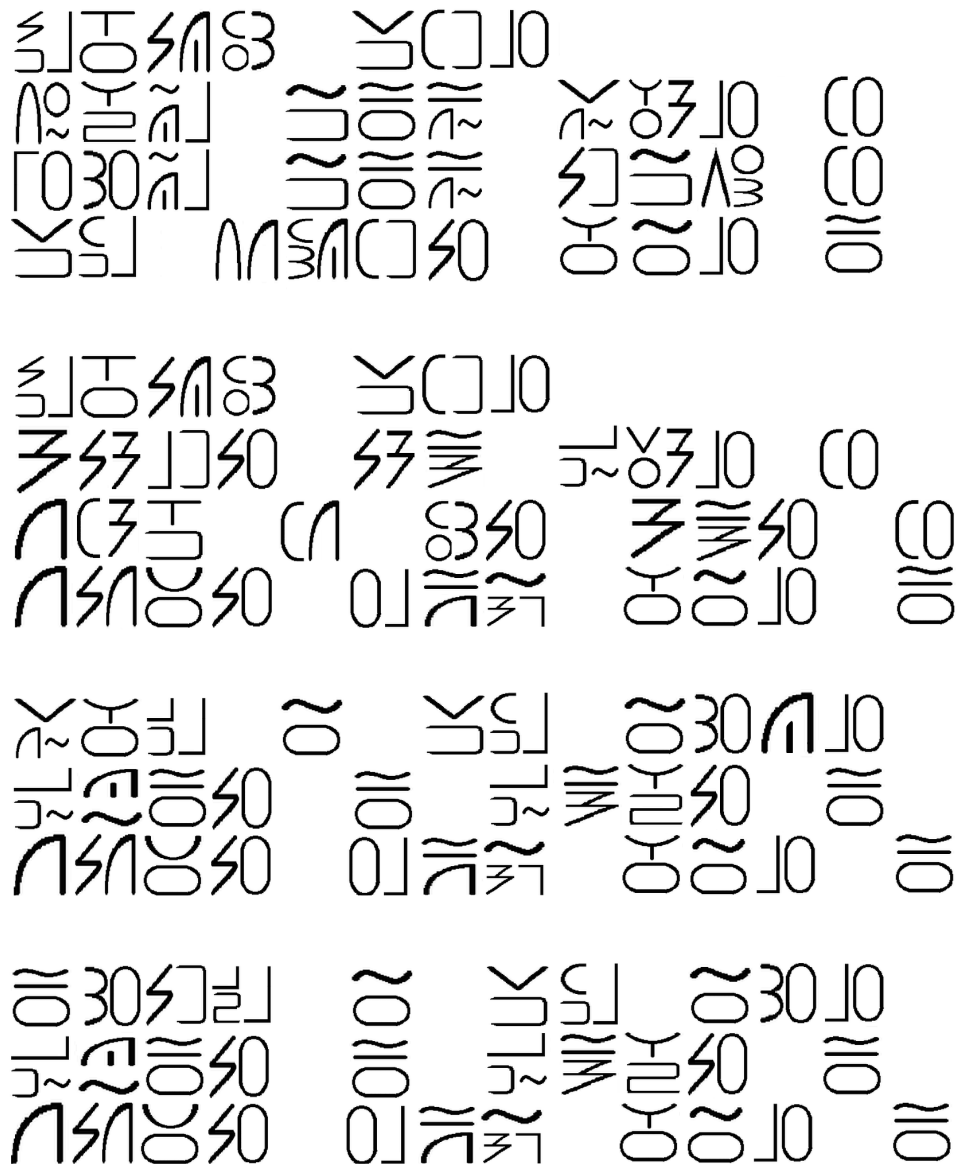
Després d'explicar els fonaments de la llengua, ara passaré a mostrar alguns textos que he escrit durant l'elaboració d'aquest treball de recerca per tal d'il·lustrar millor aquest llenguatge. Aquests exemples consistiran en:

- 1) Un poema breu
- 2) La traducció del passatge del Gènesi que parla de la Torre de Babel
- 3) Una introducció de ficció a un escenari d'estil medieval, com si fos una introducció per a una campanya de d&D.
- 4) La traducció d'una pàgina d'un manga
- 5) Un llibre de text

A) Eregara Asmenith

Eregara Asmenith és un poema de 14 versos, amb una quantitat irregular de síl·labes per vers, agrupat en dos quartets i dos tercets. Explica la història d'una princesa, suposadament tan bella que es lluiten guerres per ella. Pel que fa a les figures literàries, conté principalment una quantitat considerable de paral·lelismes, especialment cap a aquestes últimes estrofes.

Com que aquest va ser el primer text de mida decent que vaig escriure en aquesta nova versió de l'idioma, malauradament no vaig pensar massa en quin hauria de ser el seu missatge. Aquí a continuació hi ha el poema escrit en *Drékas kemeram*:

Imatge 5: *Eregara Asmenith*

El text anterior diu el següent (tingueu en compte que aquesta llengua s'escriu habitualment utilitzant l'alfabet grec així com el llatí):

Alfabet grec	Alfabet llatí	Català
Ροσταρήλαι κωλοσα, βανδουνής νωμαμεν κηνδαισα λα, φαιανής νωμαμεν ρωνοπαι λα, κωλος βελιήλορα δανασα μα.	Rostarélaj kolosa, bandunés nomamen kendaisa la, fajanés nomamen ronopaj la, kolos beljélora danasa ma.	Expliquen les faules que, Tots els soldats lluiten per una dona Tots els homes han de morir per ella Perquè ella és com l'elisi
Ροσταρήλαι κωλοσα, ιρισορα ριμι σωνκαισα λα, ηλιτω λη λαιρα ιμισα λα, ερηγαρα ασμήνιθ δανασα μα.	Rostarélaj kolosa, Irisora rimi sonkaisa la, Elito le lajra imisa la, Eregara asménith danasa ma.	Expliquen les faules que, Té els cabells daurats Brilla entre les joies Perquè ella és filla de Déu
Κανδασος να κωλος ναιαήσα, σονήνμαρα μα, σονμικουρα μα, ερηγαρα ασμήνιθ δανασα μα.	Kandasos na kolos najaésa, Sonénmara ma, sonmikura ma, Eregara asménith danasa ma.	Ella pot entrar a qualsevol fortalesa Perquè és celestial, perquè és la més bella Perquè ella és filla de Déu
Μαιαροσους να κωλος ναιασα, σονήνμαρα μα, σονμικουρα μα, ερηγαρα ασμήνιθ δανασα μα.	Majarosus na kolos najasa, Sonénmara ma, sonmikura ma, Eregara asménith danasa ma.	Ella és dins de totes les ànimes Perquè és celestial, perquè és la més bella Perquè ella és filla de Déu

*Tingueu en compte que, tot i que he intentat donar una mica de riquesa a la traducció, encara guarda una relació 1:1 amb el text original.

B) Sen Ardanaba Róstarir

Sen Ardanaba Róstarir, que es tradueix literalment a "Conte dels tres regnes", és un petit fragment de prosa que vaig escriure en una etapa molt més tardana del desenvolupament de la llengua. Així, mostra una mica més de complexitat dins del seu contingut. Parla d'un món imaginari, on conviuen en pau tres regnes, i d'una nena cega.

Tingui's en compte, però, que aquest text és només una introducció. Per tant, no és gaire un conte en si mateix, ja que pot resultar enganyós el nom, sinó un pròleg.

A continuació es troba el text escrit en alfabet llatí. Atès que tant el Drékas kemeram com les versions de l'alfabet grec d'aquesta llengua ja s'han mostrat, a partir d'ara només utilitzaré l'alfabet llatí en els textos següents (excepte per l'últim exemple, que és una mostra més del Drékas kemeram):

Aura Drégar	Traducció catalana
<p><i>Dajami do, éko sonhara limador na, sen ardanébar danamaja. Feraba Galandes, berosto na; Kelaéra, theorso na; é Dalséfon, imposito na, le nérjo kaimaja. Sen ardaniabar kun ardanébar itkanur tabibimaja. Sen ardaniabar seneth ardanérir aimarthur tabibimaja.</i></p> <p><i>Galandesia ithkanir, Maréstan, sonagenosora danamaja, kob nahril é koba makaimaja. Kelaéraka aimarthir, Eirith, sonllajra kobar kaimaja, kob agenos é nahril makaimaja. Dem Dalséfona ithkanir, Erargo, sonllajra nahrilir kaimaja, kob agenos é koba makaimaja. Fér, sen ithkanébar aldenabar danamaja, feraba tikebar danamaja ma. Fera ithkaniar é fera aimarthiar parbabamaja, dem fera aikédo na négaraj ménanamaja.</i></p>	<p><i>Heus ací que una vegada, en terres llunyanes, hi havia tres regnes. S'anomenaven Galandes, al sud; Kelaéra, a l'est; i Dalséfon, al nord. Dels tres, dos eren governats per reis, mentre que el tercer era governat per una reina.</i></p> <p><i>El rei de Galandes, el Marestan, gaudia de les riqueses, però mancava d'enginy i força. La reina de Kalaéran, Erargo, tenia molt d'enginy, però no tenia riqueses ni força. D'altra banda, el rei de Dalséfon, Eirith, va mostrar un poder militar sense igual, però mancava riquesa i enginy. Tanmateix, els tres no eren enemics, sinó amics, perquè els tres eren germans. Nascuts del mateix rei i reina, i criats junts a la mateixa casa.</i></p>

Dalséfona artéselaj no Parténo dajado po no Galóren imosa insodo ha nimasa ma, sen ardaniabar sondothra danasa. Fér, dalséfona maertuké sen maertukiabar sondothra madanasa, kob kalaéraka maertuké, Gondana, danasa.

Gondana drénes tentesaki la sonmikura é sondothra maertukir danasa. Agila artéselaj ruthra thekronul é lajranu éfemimimaja, agila bénselaj ulenu thellallamaja, agila bajanélaj irisora é aikora thekronul tentetemaja. Dem, agila pluso na, ner udallaka sondothra érednima pané danamaja, ner Agenimora Pané.

Dura sonlajra ma dur igilai agenim lamamaja la nedré kolomaja ma, one nérjo lamamamaja.

Na limalimaka imoria to na limalimaka seroja lo llajra dothramira kensudrénelai Agenimora Pané daresaki men igur ferosasa. Gemasai pi, éke róstar danasa, Kalaéraka kapaka róstar, Kondina le nérjo nu. Son panéja negur feroja, sona mikalé panéka lajraja albabaisa la paija ma. Son sona agenim albaija la róstare kolosa.

Les fronteres de Dalséfonan arribaven des del riu Parténo fins a les costes del mar de Galóren, fent-la la més gran entre les tres.

Tanmateix, no era la seva capital la més gran, sinó la capital de Galandes, Gondana.

Gondana és la ciutat més gran i poderosa que la humanitat hagués construït mai. Els seus murs van ser erigits amb fina pedra blanca, els seus carrers empedrats amb vidre brillant i clar, les seves cases construïdes amb pedra daurada i d'argent. I, descansant al cor i al centre de la ciutat, la plaça més gran de tot el continent, la Plaça Cega, així anomenada a raó que la pedra blanca amb què es va construir es diu que encega a qui no està acostumat a la seva resplendor.

Milers i milers de visitants d'arreu dels continents, i fins i tot alguns de fora, venen cada dia per admirar les meravelles de la Plaça Cec. Entre ells corre la llegenda d'una nena cega de Kalaéran, anomenada Kondina, que un dia va arribar a la plaça, creient que el seu estat es podia curar amb la gran quantitat de llum que sortia de la plaça. Diuen els rumors que realment va recuperar la vista.

C) Babila Dukat

Babila Dukat és una traducció del passatge del Gènesi que parla de la Torre de Babel (*Babila Dukat* es tradueix literalment a "Torre de Babel" a Aura Drégar). Tingui's en compte que aquesta traducció s'ha fet segons la versió King James de La Bíblia

Aura Drégar	Traducció catalana
<p><i>Dajami udallador na ékk garér éd ékk kolotaunér ekorai sondanja. Feraka theorsia kensudo ona, Sinaro na temir fera sonllaitharges, dem ajes na fera huniresaki arkonoja. Fera kolonoja: “Feroskel, feroskol! Bertwalai gema thellasabo dem karosu feral damamu.” E mako thekrolai, fér bertwalai, dem pagomen oken, fera fisaki arkonoja. Agila seka do, fera kolonoja: “Feroskel, feroskol! Gemamen deka lloro na dukatir lu maertukir tentemubo, dem tagema nérjor lamamubo; enemo gema manantarai hojomu.”</i></p> <p><i>Agila seka do, drénesus tentejaki la maertukir é dukatir nosaki ma eregarer gobisoja. Dem eregarer sonkolonoja: “Nosel, nosol! Éka garakar kamarir fera danasa, dem ene thellasaki tetentemaja. Hania lo feraka thausus énamaému. Kédra gobimu, ostesia feraka garir songurusaki imiresa men, lofera mallenaému men.” Agila seka do, udallaka limajusus sera eregarer nantasoja, dem fera maertukir turai tentesaki ramasoja. Enema Babele nérjor kéthnor lamamamu, ostesia feraka garir eregarer songurunojaki imireja, dem udallaka limadosus na feradais eregarer nantasoja ma.</i></p>	<p><i>Llavors tota la terra continuava essent d'una llengua i d'un mateix vocabulari. Mentre viatjaven cap a l'est, van descobrir una plana de la vall a la terra de Sinar, i van començar a habitar-hi. Aleshores es van dir l'un a l'altre: "Vingueu! Fem maons i enforнем-los al foc". Així que van utilitzar maons en comptes de pedra, i betum com a morter. Ara van dir: “Vingueu! Construïm-nos una ciutat i una torre amb el cim al cel, i fem-nos un nom famós, perquè no ens dispersem per tota la faç de la terra».</i></p> <p><i>Llavors el Senyor va baixar a veure la ciutat i la torre que els fills dels homes havien construït. Aleshores Jahvè va dir: "Mira! Són un sol poble amb una llengua, i això és el que han començat a fer. Ara no hi ha res que puguin tenir al cap a fer que els sigui impossible. Vinga! Baixem allà i confonguem la seva llengua perquè no entenguin la llengua dels altres. Així doncs, el Senyor els va escampar des d'allà per tota la faç de la terra, i a poc a poc van deixar de construir la ciutat. Per això va rebre el nom de Babel, perquè allí el Senyor va confondre la llengua de tota la terra, i el Senyor els va dispersar des d'allà per tota la faç de la terra.</i></p>

D) Pàgina d'un manga

Aquesta pàgina pertany al primer tom de la sèrie de manga Danganronpa: The Animation, traduïda completament a Aura Drégar i escrita amb el sistema d'escriptura Drékas kemeram.

Tingui's en compte que aquest escrit presenta una versió lleugerament alterada del Drékas kemeram, que en realitat no s'ajusta únicament al recompte de síl·labes, sinó que permet que determinats complexos de dues síl·labes es fusionin en un sol caràcter per estalviar espai, donat que aquest caràcter es pot escriure legalment utilitzant el Drékas kemeram estàndard, és a dir, si aquest caràcter no és més gran que (C)(C)V(C).

Tot el crèdit de les il·lustracions que es mostren a la imatge va a l'autor i il·lustrador original del manga, Takashi Tsukimi, i a l'editorial anglesa, Dark Horse Comics^[46], ja que la traducció a Aura Drégar es va fer a partir de la traducció a l'anglès del manga.

Imatge 6: Danganronpa: The Animation, primer tom, pàgina 11^[46]

Per comparar, aquí teniu el text exacte utilitzat a la traducció original en anglès traduït al català, en ordre (tingui's en compte que els japonesos llegeixen vinyetes, així com les bafarades de dreta a esquerra, en lloc d'esquerra a dreta com ho fem nosaltres, de manera que l'ordre no és el que un podria esperar a primera vista):

- E- ella és tan maca...
- ... És com si continués fent-se més bonica per moments...
- La seva pell és tan clara... com una nina de porcellana...

- No soc una nina. Estic ben viva!
- Què--?! M'has sentit?!

- Soc un Esper.
- Ehhhhhh?!

- És broma. Tinc una gran intuïció.
- Ha, Ha... Massa intuïció.

- Ei, quant de temps més estàveu planejant xerrar...? Tinc ganes de continuar amb el tema en qüestió.

Llibre de text

Com a darrera mostra de la meua llengua, ara mostraré un llibre de text majoritàriament complet amb el qual es pot, fins a cert punt, aprendre aquesta llengua. Hi ha algunes característiques menors absents en el llibre de text que s'han detallat en aquest article, tot i que la majoria de les explicacions gramaticals i fonològiques que es donen en aquesta secció s'han obtingut d'aquest mateix llibre de text. Dit això, aquí sota hi ha el *garakémat*.

 Garakémat

CLOENDA

Havent-me endinsat en el món de la creació lingüística investigant exemples existents de conlangs ja fets i fet el meu propi conlang per tal d'entendre més les complexitats d'aquest art, l'únic que em queda és concloure aquest article amb un resum dels diferents objectius que tenia aquest Treball de Recerca, així com les meves reflexions sobre tot aquest projecte en conjunt.

En primer lloc, volia que aquest article em permetés entendre més les llengües com un tot, com a sistemes. Aquest, sens dubte, està marcat en verd neó. He conegut molts llenguatges més estranys i més senzills al llarg del procés d'elaboració d'aquest treball de recerca, a més dels que no hi figuren o els que ni tan sols s'esmenten. Submergir-me en la fonotàctica, la morfologia i els sistemes d'escriptura d'aquestes llengües ha ampliat àmpliament les meves nocions sobre com funciona el llenguatge i, més encara, què és una llengua per començar.

En segon lloc, la finalitat real d'aquest article, ja que és la que he indicat explícitament a la introducció. Volia demostrar que els llenguatges construïts podien transmetre missatges tan complexos com un llenguatge real. Estic segur que també ho he aconseguit, tenint en compte el següent:

- 1) Cadascun dels 6 idiomes que es mostren a la primera meitat d'aquest treball de recerca tenen persones que han après l'idioma a més dels seus creadors, encara que sigui només uns pocs. També s'han escrit textos en tots ells, i els qui s'han encarregat d'aprendre aquestes llengües poden llegir-los. Jo mateix, després d'haver après una mica de Toki Pona per als propòsits d'aquest mateix treball de recerca, mogut per les seves afirmacions de ser la llengua més fàcil d'aprendre de la història, soc capaç de llegir alguns textos bàsics en la llengua i comprendre el missatge codificat en ells.
- 2) Jo, el creador d'Aura Drégar, he pogut traduir textos reals, textos escrits abans en idiomes de la vida real, a Aura Drégar. Demostrant així que Aura Drégar, un conlang, un llenguatge artificial, és capaç de transmetre els mateixos conceptes i significats que les llengües del món real.

3) Qualsevol que estigués a l'altura de la tasca, donada la informació proporcionada en aquest treball de recerca, i alguna més no inclosa aquí, però si en el *garakémat*, podria traduir tots i cadascun dels textos que jo he escrit en aquest idioma i, donat temps suficient, fins i tot podria iniciar una conversa amb mi. Com és comprensible, no he pogut aportar el testimoni d'un altre parlant d'Aura Drégar a causa de la complexitat que comporta l'aprenentatge d'una llengua, fet que ha causat que cap d'aquells a qui vaig demanar que s'endinsés en ell ho fes realment.

A més, i en una nota a part. Sense adonar-me'n ni intentar descobrir-ho, al llarg de la confecció d'aquest article vaig descobrir una altra cosa. Per què, per què la gent inventa llengües? És que no n'hi ha prou al món, tant de vives com de mortes? Sí, n'hi ha moltes, fins i tot es podria dir massa. Tanmateix, de vegades no n'hi ha prou amb el que tens.

L'art és una cosa que els humans hem esdevingut força hàbils per crear. I ara dic, sent com és el que anomenem l'oratória "l'art de la paraula", per què no podem explorar les nostres pròpies maneres de dir? És per això que la gent inventa idiomes: per crear alguna cosa millor, als seus ulls, que qualsevol cosa que el món hagi vist... o almenys intentar-ho.

Ara, després d'haver passat per tot això, només puc dir gràcies, gràcies a tots i a tots els que m'han acompanyat durant tot això. El que he après durant l'elaboració d'aquest article m'acompanyarà per tota la vida, i tots vosaltres també. Espero continuar gaudint de la llengua i continuar aprenent-ne fins al dia que me'n vagi.

BIBLIOGRAFIA I WEBLIOGRAFIA

Sobre les conlangs com a concepte

[2] - Wikipedia. Constructed Language. [Online]. Consultat el 2-Mar-2022 a:

https://en.wikipedia.org/wiki/Constructed_language

[9] - Frathwiki. Gnoli Triangle. [Online]. Consultat a:

https://www.frathwiki.com/Gnoli_Triangle

[11] - Linguifex. Auxiliary language. [Online]. Consultat a:

https://linguifex.com/wiki/Auxiliary_language

[13] - Linguifex. Engineered language. [Online]. Consultat a:

https://linguifex.com/wiki/Engineered_language

[15] - Linguifex. Artistic language. [Online]. Consultat a:

https://linguifex.com/wiki/Artistic_language

[29] - Frathwiki. Oligosynthetic language. [Online]. Consultat a:

https://www.frathwiki.com/Oligosynthetic_language

[40] - Wikipedia. Phonaesthetics. [Online]. Consultat el 5-Apr-2022 a:

<https://en.wikipedia.org/wiki/Phonaesthetics>

Sobre les conlangs primerenques i llur història

[1] - The Language Closet. Lingua Ignota — The Earliest Known Constructed Language?.

[Online]. Consultat a:

<https://thelanguagecloset.com/2020/07/18/lingua-ignota-the-first-constructed-languages/>

[3] - Wikipedia. Hildegard of Bingen. [Online]. Consultat el 2-Mar-2022 a:

https://en.wikipedia.org/wiki/Hildegard_of_Bingen

[4] - Wikipedia. Balaibalan. [Online]. Consultat el 2-Mar-2022 a:

<https://en.wikipedia.org/wiki/Balaibalan>

[5] - Encyclopædia Iranica. Golšani, Mohyi Moḥammad. [Online]. Consultat a:

<https://iranicaonline.org/articles/golsani-mohyi>

Sobre auxlangs modernes

[6] - Lernu. What is Esperanto?. [Online]. Consultat a:

<https://lernu.net/esperanto>

[10] - Wikipedia. Interlingua. [Online]. Consultat el 29-Mar-2022 a:

<https://en.wikipedia.org/wiki/Interlingua>

[16] - PDF. English to Folksprak Dictionary. [Online]. Consultat a:

<https://drive.google.com/file/d/oBxoT9Dxrods1dVVqaXVyOVZmSTg>

[17] - Folksprak. Folksprak Draft. [Online]. Consultat a:

<https://folksprak.org/draft/draft.html>

[18] - Folksprak-Wiki. Start. [Online]. Consultat a:

<https://folksprak.org/wiki/doku.php>

[19] - Wikipedia. International Auxiliary Language Association. [Online]. Consultat el 29-Mar-2022 a:

https://en.wikipedia.org/wiki/International_Auxiliary_Language_Association

[20] - A grammar of Interlingua. Home. [Offline]. Enllaç arxivat:

https://web.archive.org/web/20120120081647mp/http://members.optus.net/~ado_hall/interlingua/gi/home/entry_page.html

Sobre engelanghs modernes

[8] - Wikipedia. Ithkuil. [Online]. Consultat el 31-Jul-2022 a:

<https://en.wikipedia.org/wiki/Ithkuil>

[12] - PDF. Actual manual de Toki Pona. [Online]. Consultat a:

<https://aiki.pbworks.com/f/tp+in+76+lessons+English.pdf>

[21] - Tokiponacensus' GitHub repository. Results of the 2021 Toki Pona census. [Online].
Consultat a:

<https://tokiponacensus.github.io/results/>

[22] - Tygrak's GitHub repository. Nimi Toki Pona. [Online]. Consultat a:

<https://tygrak.github.io/NimiTokiPona/>

[23] - Firaro Neocities. Nimi ku lon lawa sitelen. [Online]. Consultat a:

https://firaro.neocities.org/nimi_ku_lon_lawa_sitelen.html

[24] - Wikipedia. Toki pona. [Online]. Consultat el 29-Mar-2022 a:

https://es.wikipedia.org/wiki/Toki_pona

[25] - GitHub. lipu Linku. [Online]. Consultat a:

<https://lipu-linku.github.io/>

[26] - YouTube. kalama musi pi jan Asuli (Ashley's Theme in toki pona). [Online]. Consultat a:

<https://www.youtube.com/watch?v=8ttFEdZ6Nfo>

[27] - Omniglot. Toki Pona. [Online]. Consultat a:

<https://omniglot.com/conscripts/tokipona.htm>

[28] - Ithkuil. Intro. [Online]. Consultat a:

http://www.ithkuil.net/oo_intro.html

[30] - Discord. uhailalepš. [Online]. Consultat a:

<https://discord.com/channels/131937038139260928/725787403163271189/950118158977597540>

[31] - Laethiel. Transcription of Ithkuil. [Online]. Consultat a:

<http://www.laethiel.fr/ithkuil/transcript.php>

Sobre arlangs modernes

[7] - Wikipedia. Languages constructed by J. R. R. Tolkien. [Online]. Consultat el 7-Aug-2022 a:

https://en.wikipedia.org/wiki/Languages_constructed_by_J._R._R._Tolkien

[13] - Ardalambion. Sindarin. [Online]. Consultat a:

<https://folk.uib.no/hnohf/Sindarin.htm>

[32] - Linguifex. Kēlen. [Online]. Consultat a:

<https://linguifex.com/wiki/Kēlen>

[33] - Terjemar. Kēlen Phonology and Orthography. [Online]. Consultat a:

<http://www.terjemar.net/kelen/phono.php>

[34] - Terjemar. Relationals. [Online]. Consultat a:

<https://www.terjemar.net/kelen/relats2.php>

[35] - Terjemar. Writing System. [Online]. Consultat a:

<https://www.terjemar.net/kelen/writing.php>

[36] - Terjemar. Ceremonial Interlace Alphabet. [Online]. Consultat a:

<https://www.terjemar.net/kelen/lajathin.php>

[37] - Terjemar. The North Wind and the Sun. [Online]. Consultat a:

<https://www.terjemar.net/kelen/text.php?id=2>

[38] - Wikiwand. Sindarin. [Online]. Consultat a:

<https://www.wikiwand.com/en/Sindarin>

[39] - Ardalambion. Sindarin. [Online]. Consultat a:

<https://folk.uib.no/hnohf/Sindarin.htm>

[41] - Wikipedia. Indo-European ablaut. [Online]. Consultat el 16-Aug-2022 a:

https://en.wikipedia.org/wiki/Indo-European_ablaut

[42] - Tolkien Gateway. David Salo. [Online]. Consultat a:

https://tolkiengateway.net/wiki/David_Salo

[43] - Theonering. Tengwar Charts for Sindarin (Mode of Belerian). [Online]. Consultat a:

<http://fan.theonering.net/~rolozo/tengwar/tengwar/belerian.htm>

^[44] - Council of Elrond. Tengwar Sindarin lesson 12. [Online]. Consultat a:
<http://www.councilofelrond.com/exercise/tengwar-sindarin-lesson-12/>

^[45] - The One Wiki to Rule Them All. Sindarin, [Online]. Consultat a:
<https://lotr.fandom.com/wiki/Sindarin>

Crédits

^[46]Tsukimi, Takashi. *Danganronpa: The Animation 1*. Dark Horse Comics. 2016.